

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PŘÍČINY A DŮSLEDKY NARŮSTAJÍCÍHO
EXTREMISMU V ČESKÉ REPUBLICCE**

Autor práce: Štěpán Schánělec

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: doc. Ing. Jaroslav Slepecký, PhD.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních

2026

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Štěpán Schánělec

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Příčiny a důsledky narůstajícího extremismu v České republice

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Causes and Consequences of Growing Extremism in the Czech Republic

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): doc. Ing. Jaroslav Slepecký, Ph.D., MBA

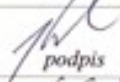
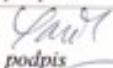

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): duben 2025

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce bude identifikovat socioekonomické, kulturní a politické příčiny, které vedou k radikalizaci jedinců nebo skupin. Vedlejším cílem bude zhodnotit dopady těchto procesů na společnost jako celek. Druhým vedlejším cílem bude zjistit, jaké povědomí mají občané ve věku 15 let a více o problematice extremismu, jaké formy extremismu vnímají jako největší hrozbu a z jakých informačních zdrojů čerpají své poznatky.

Student: Štěpán Schánělec	5. 5. 2025 datum	 podpis
Vedoucí práce: doc. Ing. Jaroslav Slepecký, Ph.D., MBA	10. 5. 2025 datum	 podpis

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	26. 5. 2025 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	26. 5. 2025 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	27. 5. 2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Jaroslavu Slepeckému, PhD. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Abstrakt

Klíčová slova: extremismus, radikalizace, Česká republika, prevence kriminality, bezpečnost, veřejné mínění

Bakalářská práce se zabývá problematikou narůstajícího extremismu v České republice a klade si za cíl identifikovat jeho hlavní příčiny a analyzovat vybrané společenské důsledky. Teoretická část práce vymezuje základní pojmy související s extremismem, popisuje jeho typologii a charakterizuje vybrané extremistické proudy působící na území České republiky. Pozornost je věnována také procesu radikalizace a faktorům, které k němu přispívají na individuální i společenské úrovni. Empirická část je realizována formou kvantitativního dotazníkového šetření mezi respondenty staršími 15 let. Výzkum se zaměřuje na míru informovanosti veřejnosti o extremismu, vnímání jeho hrozeb a zdroje informací, ze kterých respondenti čerpají. Získaná data jsou statisticky vyhodnocena a interpretována v kontextu odborné literatury a aktuálních bezpečnostních poznatků. Výsledky práce přispívají k lepšímu pochopení postojů veřejnosti k extremismu a mohou sloužit jako podklad pro návrh preventivních opatření v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality.

Abstract

Keywords: extremism, radicalization, Czech Republic, crime prevention, security, public opinion

This bachelor's thesis addresses the issue of the growing extremism in the Czech Republic and aims to identify its main causes and analyse selected societal consequences. The theoretical part defines the key concepts related to extremism, describes its typology, and characterizes selected extremist movements operating within the Czech Republic. Attention is also paid to the process of radicalization and the factors contributing to it at both individual and societal levels. The empirical part is conducted in the form of a quantitative questionnaire survey among respondents aged 15 and over. The research focuses on the level of public awareness of extremism, the perception of its threats, and the information sources used by respondents. The collected data are statistically evaluated and interpreted in the context of relevant literature and current security findings. The results contribute to a better understanding of public attitudes toward extremism and may serve as a basis for proposing preventive measures in the field of security and crime prevention.

Obsah

Úvod.....	9
1. Cíl a metodika bakalářské práce.....	10
1.1 Cíle práce.....	10
1.2 Metodika práce.....	10
2. Vymezení pojmů.....	11
2.1 Extremismus.....	11
2.2 Extremismus a radikalismus.....	11
2.3 Extremisté a extremistické skupiny.....	13
2.4 Terorismus.....	13
3. Dělení extremismu.....	14
3.1 Obecné rozdělení.....	15
3.2 Skupiny působící v České republice.....	17
3.2.1 Komunismus.....	18
3.2.2 Anarchismus.....	20
3.2.3 Neonacismus.....	21
3.2.4 Nacionalismus.....	22
4. Příčiny extremismu.....	23
4.1 Příčiny na úrovni jednotlivce.....	23
4.2 Příčiny na úrovni skupiny.....	25
4.3 Příčiny na úrovni společnosti.....	27
5. Vnímání extremismu společností.....	28
5.1 Názory veřejnosti na extremismus.....	28
5.2 Situace v České republice dle bezpečnostní zprávy.....	30
6. Formulace a metody výzkumu.....	33
7. Kvantitativní výzkum.....	34
7.1 Charakteristika respondentů.....	34
7.2 Interpretace dat z dotazníkového šetření.....	35

8. Vyhodnocení a porovnání výsledků.....	48
Závěr.....	50
Seznam použitých zdrojů.....	52
Seznam grafů.....	55
Seznam příloh.....	56

Úvod

Problematika extremismu a radikalizace představuje v současné době jedno z nejpálčivějších témat ovlivňujících vývoj demokratických společností. Narůstající výskyt extremistických postojů a radikálních činů zasahuje nejen jednotlivce, ale i širší společenské struktury, včetně politických institucí, vzdělávacího systému a mediálního prostoru. Tyto jevy mají potenciál destabilizovat společenský řád, oslabit důvěru občanů ve veřejné instituce a ohrozit samotné základy demokratického fungování. Proto je důležité věnovat pozornost nejen objektivním statistikám a zpravodajstvím, ale též názoru společnosti jako celku i jednotlivých sociálních skupin.

Následující práce je zaměřena na identifikaci možných příčin vedoucích k extremistickým projevům a názorům a na porovnání teoretického vymezení příčin s pohledem veřejnosti, zastoupeným v odpovědích respondentů. Teoretická část práce zahrnuje vymezení základních pojmů spojených s problematikou extremismu a základní rozdělení extremismu s důrazem na skupiny působící v České republice. Další kapitola teoretické části spočívá ve vymezení příčin extremistických projevů na úrovni jedince, skupiny a širší společnosti. Součástí teoretického vymezení je identifikace osobnostních, sociálních, kulturních i ekonomických vlivů.

Výzkumná část práce zahrnuje analýzu kvantitativního dotazníkového šetření, provedeného mezi téměř 350 respondenty staršími 15 let. Data do dotazníkového šetření byla získána z různých sociálních skupin, což umožnilo získat poměrně široké spektrum názorových vyjádření. Dotazník sestává z polouzavřených otázek, což umožňuje respondentům nejen zvolit vhodné odpovědi, ale též doplnit vlastní pohled na danou problematiku. Výsledné informace jsou následně porovnány s teoretickými poznatky, zejména s obecným pohledem veřejnosti na problematiku extremismu a se závěry Výroční zprávy Ministerstva vnitra České republiky o situaci v oblasti extremismu a násilných projevů za rok 2024.

Závěry z této práce poskytnou aktuální pohled na problematiku extremismu z pohledu zástupců různých sociálních skupin a mohou podpořit preventivní a ochranné aktivity, vedoucí ke zmírnění negativních dopadů extremismu.

1. Cíl a metodika bakalářské práce

1.1 Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce bude identifikovat socioekonomické, kulturní a politické příčiny, které vedou k radikalizaci jedinců nebo skupin a porovnat teoretické vymezení těchto příčin s názory veřejnosti. Prvním vedlejším cílem bude zhodnotit dopady těchto procesů na společnost jako celek. Druhým vedlejším cílem bude zjistit, jaké povědomí mají občané ve věku 15 let a více o problematice extremismu, jaké formy extremismu vnímají jako největší hrozbu a z jakých informačních zdrojů čerpají své poznatky.

1.2 Metodika práce

Cíle práce budou naplněny prostřednictvím analýzy obsahu odborných zdrojů, pojednávajících o dané problematice, a pomocí dotazníkového šetření uskutečněného mezi respondenty ve věku nad 15 let. Analýza obsahu bude zaměřena především na vymezení možných příčin extremistického jednání a stručného přehledu aktuální situace v oblasti extremismu v České republice. Dotazníkové šetření je formou kvantitativní metody zkoumání, umožňující rychlé získání většího množství informací a jejich snadné zpracování dle nastavených kritérií (Jandourek, 2009, s. 210-211). Otázky, obsažené v dotazníku, byly koncipovány jako polouzavřené, přičemž respondenti mohli v některých otázkách jednu, v jiných více možných odpovědí. U části otázek byl nabídnut prostor k doplnění vlastních myšlenek. Dotazníkové šetření je koncipováno jako anonymní, přičemž výběr respondentů je limitován především znalostí prostředí, v němž se respondenti nacházejí a dosahu v rámci sociálních sítí. Časový rámec provedení výzkumného šetření byl stanoven na šest týdnů, a výzkum proběhl výhradně elektronickou formou.

2. Vymezení pojmů

Problematika extremismu zahrnuje mnoho různých pojmů. Následující kapitola je zaměřena na vymezení vybraných termínů, které jsou s touto problematikou spjaty.

2.1 Extremismus

V obecném hledisku lze za extremismus považovat zastávání či aktivní propagování výstředního či krajně radikálního postoje a s tímto přístupem spojené více či méně násilné akce. Jedná se o výrazné názorové a postoje odchylení jedince od norem a postojů většinové společnosti či od pravidel, jejichž dodržování je ve společnosti očekáváno. Extremismem může být myšlen určitý jev, ideologie nebo aktivita, případně může být za extremismus pokládána protiprávní činnost, nebo pod tento pojem bývá zahrnutý určitý kriminogenní faktor (Fryšták, 2025, s. 5-6). Extremistické postoje mohou mít přímou účinnost, nebo mohou mít dopad na společnost v dlouhodobějším časovém horizontu. Zejména politický extremismus si klade za cíl „*nahradiť demokratický systém systémem nedemokratickým, například totalitou, anarchií nebo autoritářským systémem*“ (Gřivna a kol., 2019, s. 408).

Při řešení extremistických činů nebo slovních útoků, založených na extremistických postojích, je pro vymezení této problematiky využívána definice stanovená Ministerstvem vnitra. Za extremismus jsou „*označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku*“ (Kolektiv autorů MV ČR, 2021, s. 6). Součástí extremistických postojů je určitá nepředvídatelnost a obtížná vyhranitelnost, tedy do jaké míry se jedná o pouhé vyjádření osobního postoje a kdy již je překročena hranice práva na osobní názor a jedná se o útok na demokratická práva a hodnoty.

2.2 Extremismus a radikalismus

Extremismus je nezbytné odlišit od radikalismu. Za radikální postoje nebo přístupy se obvykle označují ty, které obhajují „*důkladnější politické, ekonomické nebo sociální*

změny důkladné, krajní nebo extrémní povahy. Radikálové se pohybují v rámci své činnosti v zákonném rámci, byť na jeho samotném okraji“ (Vegrichtová, 2023, s. 17). Za radikální mohou být považovány různé druhy názorů a postojů, přičemž je možné, že tyto názory jsou určitou skupinou členů majoritní společnosti považovány za radikální, zatímco u jiné skupiny se bude jednat za pouhou názorovou odlišnost.

Podle modelu, který vytvořil policejní sbor New Yorkské policie a který popisuje radikalizační proces prostřednictvím čtyř fází, ne každý jedinec se dostane do poslední fáze a je plně radikalizován (Danics, 2022, s. 103).

Naopak extremisté se ve svém přístupu vyznačují záměrným překračováním hranic normativnosti, přičemž jejich názory a postoje nejsou přijímány naprostou většinou majoritní společnosti. Členové extremistických skupin se zaměřují na překračování zákonných hranic, záměrně nerespektují ústavní normy, uznávají protiprávnost svého jednání a nebrání se útokům či popírání základních principů spojených s demokracií a lidskými právy. Za problematickou skutečnost lze označit mnohvrstevnatost a multidisciplinaritu problematiky extremismu, která v rámci právních předpisů není jednoznačně vymezena (Vegrichtová, 2023, s. 18-19). Při rozhodování o míře porušení zákona či výši trestu se tak musí posuzovat vícero zákonných norem a právních předpisů.

K obtížnému porozumění problematice extremismu přispívá skutečnost záměny pojmu extremismus a radikalismus zejména v českém mediálním prostředí. V zahraniční literatuře *„extremismus představoval opozitum vůči hodnotám a stanoviskům liberální demokracie, případně jako souhrnný pojem pro politické síly na konci pravolevého spektra“* (Mareš, 2003, s. 20-21). K radikalismu pak bylo přistupováno jako *„k mezistupni mezi extremismem a demokracií. V rámci tohoto vymezení může radikalismus spadat do oblasti tzv. ústavně-konformního spektra“* (Mareš, 2003, s. 33). Radikální přístup může být v určitých ohledech vnímán jako inspirace pro provedení určitých změn, zatímco extremismus je v naprosté většině považován za ohrožující.

Za specifický aspekt lze považovat politický radikalismus, který je možné vymezit jako lze definovat jako *„abstraktní prostor, v jehož rámci jsou na základě výrazné nespokojenosti s pluralitním uspořádáním a mírou zabezpečení práv, svobod či povinností pro jednotlivé části společnosti zastávány postoje a názory, které jsou velmi kritické k formě demokratického uspořádání, přičemž je požadována její důsledná*

změna“ (Mareš, 2003, s. 34). Za extremistickou je považována především síla důrazu, s níž je změna požadována, případně rozsah prostředků, který by měl být pro dosažení změny využitý.

2.3 Extremisté a extremistické skupiny

Názory a postoje, považované za extremistické, jsou zastávány extremisty. Za extremistu je považován jedinec, jehož názory či aktivity vedou k odmítání všeobecně závazných právních předpisů, doprovázených projevy názorové, rasové nebo etnické nesnášenlivosti. Jednání extremisty se dále vyznačuje absencí hmotných důvodů a motivací pro účast na protiprávním jednání, doprovázeného agresivitou a projevy brutality, případně agresivním chováním, které je charakteristické fyzickými projevy násilí zaměřeného na narušení průběhu různých společenských akcí. Jednání extremisty je vždy zaměřeno na způsobení fyzické újmy osobám, na způsobení škod na majetku či narušení veřejného pořádku (Herceg, 2008, s. 36-37).

Důležitou součástí aktivit extremistů je jejich zaměření na veřejný prostor. Někteří extremisté soustředí svůj zájem na podporu či organizaci konspirativních akcí, v nichž nejsou jejich osobní stopy patrné, avšak vždy by měly mít tyto činnosti dopad na veřejnost. *„K dosažení svých cílů užívají extremisté rozmanitých prostředků, včetně moderních komunikačních a informačních technologií, inovativních propagačních technik a manipulativních procesů“* (Vegrichtová, 2023, s. 15). Extremisté mohou působit samostatně, pro dosažení žádoucích výsledků a dopadů se však nezřídka sdružují do skupin většího či menšího rozsahu. Za extremistickou skupinu je možné považovat *„společenství nejméně tří osob, které splňují znaky extremisty a které se vyznačuje dělbou úkolů mezi jednotlivými členy skupiny, jejich plánováním a koordinovaností“* (Herceg, 2008, s. 36).

2.4 Terorismus

Za terorismus je možné považovat činy zahrnující *„použití agresivního a excesivního násilí, (nebo hrozba takového násilí), které je naplánováno s dominantním účelem vyslat vážně zstrašující poselství zřetelně většímu počtu lidí (cílovému publiku) než pouze těm, kteří jsou primárními násilnými činy nebo hrozbami bezprostředně zasaženi“*

(Mareš, 2005, s. 22). Teroristé si tedy kladou za cíl nejen upozornit na určitý problém či zabránit určitým skutkům či situacím, ale především předat určitou zprávu či výhružku.

V pozadí teroristických činů lze nalézt politickým náboženský či jiný motiv, kterým si aktéři teroristických aktivit ospravedlňují své jednání. Záměrem těchto činů je vyvolání strachu nebo obav, případně zastrašit obyvatele nebo politické představitele určitého území či státu. Terorismus je zaměřen vůči cílů, které jsou snadno zasažitelné a zároveň jsou nezřídka součástí kritické infrastruktury, což ztěžuje možnost úplného uzavření či naprosté ochrany, Pro zamezení teroristickým akcím se využívá celé škály postupů a procesů, zejména pravidelný audit aktuálního stavu bezpečnostního systému a identifikaci deficitů, potřebná úprava legislativy, navýšení kapacit zajišťujících bezpečnost a pravidelná revize reálné schopnosti reagovat na bezpečnostní hrozby. Prostřednictvím analýzy rizik a následném vyhodnocení možností jednotlivých složek kritické infrastruktury jsou následně doporučená opatření vedoucí k prohloubení rozsahu bezpečností objektů či osob (Kolektiv autorů Ministerstva vnitra ČR, 2016, s. 10-11).

Teroristé mohou jednat na základě souhry s některou ze složek organizovaného zločinu, avšak jejich záměr není osobní zisk. Část teroristů připravuje své akce s možností vlastního usmrcení, neboť primárním a nadřazeným cílem je předání výhružného poselství. Nezřídka se však stává, že *„teroristé mohou pomáhat skupinám organizovaného zločinu, a naopak skupiny organizovaného zločinu mohou pomáhat teroristům. Teroristé také mohou být zákazníky skupin organizovaného zločinu, a taktéž členové skupin organizovaného zločinu mohou být zákazníky některých teroristických skupin“* (Mareš, 2005, s. 24). Není proto překvapující, že pojmy terorismus a organizovaný zločin bývají často zaměňovány.

3. Dělení extremismu

Projevy a dopady extremismu mohou být posuzovány z různých hledisek. Většinou veřejností je vnímán zejména extremismus politický, který je velmi často zobrazován v médiích. Tato kapitola zahrnuje také další rozdělení, doplněné o stručnou charakteristiku vymezených typů terorismu.

3.1 Obecné rozdělení

Extremismus je ve většině případů doprovázen projevy násilí, avšak nemusí tomu tak být vždy. Z hlediska kombinace násilné činnosti a způsobu organizace extremistické skupiny lze v obecné rovině rozdělit extremismus následujícím způsobem: (Mareš, 2003, s. 25)

- Extremismus, který užívá násilí a vykazuje pevnou organizaci (teroristické skupiny). Tyto skupiny se v médiích spíše neprezentují, výjimku tvoří zveřejnění požadavků v případě uskutečnění teroristických akcí.
- Extremismus, který užívá násilí a nevykazuje pevnou organizaci (subkultury, hnutí). Členové uvedených skupin se zaměřují například na různé protestní akce, při nichž využívají extremistické prostředky, avšak po naplnění důvodu své existence (vyjádření protestu) se skupina obvykle rozpadne.
- Extremismus, který neužívá násilí a není pevně organizován (antidemokratičtí intelektuálové). Tyto skupiny se zabývají především verbálními projevy extremismu, přičemž jejich účelem je dosáhnout změny ve společnosti bez nutnosti využít násilné prostředky.
- Extremismus, který neužívá násilí a je pevně organizován (politické strany). Tento typ extremismu je spojen se snahou dosáhnout změny prostřednictvím působení na nejvyšší státní úředníky a instituce.

V odborných zdrojích lze nalézt rozdělení extremismu na „*extremismus národnostní, etno-separatistický, náboženský, ekologický a politický*. Politický extremismus lze rozdělit na *krajně pravicový a krajně levicový, což je z akademického pohledu do jisté míry problematické*“ (Vegrichtová, 2023, s. 19). V této kapitole však bude pravicovému a levicovému extremismu věnována pozornost, neboť se v české společnosti stále vyskytují skupiny prosazující zájmy těchto skupin.

Etno-separatistický extremismus lze vymezit jako skupiny osob, prosazujících ukotvení společného jazyka, historie, náboženství, kultury a spojení s vlastí jako nadřazených bodů výchovy mládeže a budování společného státu. Za správný a vhodný lze považovat pouze jeden jazyk, jednu kulturu a jedno náboženství, jejichž příslušníci disponují určitým mytickým společným původem (Veljan, Halilović, 2021, s. 11-12). Jedinou možností, jak se stát členy tohoto exkluzivního národa, je narození.

Nacionalismus neboli národnostní extremismus je založen na představě, že občané různých států jsou přirozeně příslušní k určitému národu, disponujícímu vlastní povahou a charakteristikou. Uspořádání společnosti by mělo toto rozdělení respektovat, a podporovat rozvoj jazykových a kulturních jedinečností. Tyto kultury by se však neměly mísit, tudíž každému národu by mělo patřit specifické území, jehož hranice budou totožné s etnickými, jazykovými a kulturními hranicemi (Charvát, 2007, s. 32-33). Není jednoznačně vymezeny, zdali je určitý národ nezbytně nadřazený, a též není vždy požadováno prosazování pouze jednoho jazyka. Vždy by však měli příslušníci určité kultury při návštěvě jiného státu přijmout kulturní a jazyková pravidla tohoto národa, neboť na svém území mají občané domácího národa dominantní postavení.

Velmi závažným typem extremismu je náboženský extremismus, který je možné definovat jako *„extremistické jednání členů nebo příznivců skupiny (zejména sekt), případně náboženských hnutí, ovlivněné náboženským zaměřením, které se projevuje zejména v psychické manipulaci s lidmi, psychickým násilím nebo jinou formou násilí či jiným závažnějším porušováním právního řádu či jednáním, označovaným za sociálně patologické nebo sociálně nežádoucí“* (Vegrichtová, 2023, s. 23). V České republice působí několik sektářských hnutí, kteří od svých následovníků požadují nejen naprostou poslušnost, ale také další činnosti, například různé formy násilných či provokativních aktivit.

Ekologický extremismus, nazývaný též environmentalismus, lze pozorovat u těch skupin, pro něž je hodnota zachování zdravého životního prostředí nadřazenou nad ostatními hodnotami. Členové těchto skupin se uchylují k vyhroceným aktivitám s prvky agresivity, které lze nezdědkou charakterizovat jako militantní či teroristické. Vybrané skupiny považují za nezbytné páchat trestnou činnost spočívající k poškození majetku, k omezení činnosti jiných osob či k prosazení vlastních požadavků na změnu (Vegrichtová, 2023, s. 25-26). Sklony k militantnímu ekoextremismu se vyznačují také některé politické strany, které se tímto přístupem snaží vzbudit pozornost svých voličů a příznivců.

V odborné literatuře je možné se setkat také s dalšími způsoby rozdělení, zejména pokud se jedná o skupiny s teroristickým působením. Subverzivní extremistické či teroristické skupiny provozují terorismus zdola proti držitelům moci, zatímco represivní teroristické skupiny se vyznačují terorismem páchaným zhora, od držitelů moci. Odlišně

lze pojmout státní terorismus, včetně terorismu mezinárodního, který se odhrává s vědomím státu, a nestátní terorismus zahrnující podtypy substátního a nadstátního terorismu. Pokud je zohledněn status quo určitého systému, může se vůči němu odehrát revoluční typ teroristických či extremistických akcí s cílem změnit celý systém, dále subrevoluční extremistické akce usilující o dílčí změnu systému, a případně též teroristické akce ze strany stávajícího establishmentu, jejichž účelem je udržet stávající systém proti aktivním revolucionářům. Stát se může v teroristických akcích účastnit v různé míře, přičemž subversivní terorismus může být státem aplikovatelný mimo vlastní území (Mareš, 2005, s. 38-39).

3.2 Skupiny působící v České republice

V České republice působí zejména radikální skupiny, jejichž zaměření je možné vymezit jako krajně pravicové či krajně levicové. Těmto politickým směrům je věnována značná mediální i odborná pozornost (Smolík, 2011, s. 11). Zaměření krajní levice lze vnímat jako „*proudy reprezentující názory a postoje prozatím nekomunikovatelné pro významnou část populace. V současné době nabyly tyto proudy podobu jasně definované politické alternativy k současnému politickému systému, která nicméně není rovnocennou k etablovanému politickému systému*“ (Bastl, 2001, s. 7-8). Pro tyto skupiny představuje základní hodnotu osobní svoboda. Společným jmenovatelem je též odpor k nerovnosti a snaze o nadměrné ovládnání ze strany státních institucí. Všichni jedinci by měli mít možnost naplnit svůj potenciál, což je však v prostředí kapitalismu nemožné. Státní instituce reprezentují kapitalismus, přičemž odpor vůči tomuto společenskému zřízení je založen na odmítnutí kumulace kapitálu v rukou menšiny, v sociální bezohlednosti a ve vykořisťování přírody. Zastánci krajní levice se shodují v odmítnutí kapitalismu i globalizaci, avšak neshodnou se na nejvhodnější alternativě společenského zřízení či na nutnosti revoluce. Obecně jsou krajně levicové teorie vedeny odporem vůči státnímu násilí, avšak často samy k násilí sahají a s násilím počítají (Charvát, 2007, s.136-138).

Pravicoví extremisté nevnímají rovnost osob či komunální organizaci společnosti jako vhodnou, naopak velmi často považují levicová hnutí za škodlivá. Dle jejich názoru by mělo společenské hnutí reflektovat a institucionalizovat přirozenou nerovnost jednotlivých členů společnosti z hlediska jejich původu a nacionální, etnické nebo

rasové příslušnosti. Jako ideální je vnímán silný stát, v jehož čele je dosazen či zvolen silný vůdce, schopný prosadit zájmy národa všemi prostředky. Bývá dle zastávané ideologie členěn na proud nacionalistický a neonacistický (Gřivna a kol., s. 409-410) Pozornost ultrapravicových uskupení je výrazně orientována na moc, která pro ně představuje záruku autority a implikuje nadřazenost některých skupin či jednotlivců nad ostatními. Násilí je akceptováno a považováno za vhodný projev moci. Výlučné vlastenectví má nezřídka rasistický podtext, pro ultrapravici typický, avšak nemusí tomu být tak vždy. Zastánci ultrapravicové ideologie mají bojovný přístup ke komunismu a k levici obecně, avšak odlišují se v některých jiných oblastech. Ultrapravicová uskupení konzervativního a neofašistického typu i nadále považují křesťanství za základ své ideologie, zatímco ultrapravicoví populisté kladou důraz spíše na sekularitu svého přístupu, přičemž mezi neonacisty jsou významně rozšířeny pohanské kultury (Charvát, 2007, s. 133-135).

V následujících podkapitolách jsou vymezeny základní radikální skupiny působící na území České republiky.

3.2.1 Komunismus

Termín komunismu vyjadřuje v obecném smyslu ideje a aktivity zaměřené na život v nejrůznějších komunách včetně historických forem soužití v rovnostářských komunitních kolektivech. V užším slova smyslu jsou pod pojem komunismus zařazeny ideje a aktivity navazující na učení Karla Marxe a Bedřicha Engelse, později rozvíjené Vladimírem Iljičem Leninem a téměř doslovně převzaté moderními sociálně-demokratickými skupinami. *„Komunismus v jeho rámci vychází z dialektického materialismu, pracuje s koncepcí třídního boje a usiluje o nastolení beztřídní společnosti, v jejímž rámci by byly zespolečňeny výrobní prostředky a postupně by byl odstraněn i stát. Socialismus je předstupněm komunismu a k přechodu od kapitalistické společnosti k socialistické je třeba uskutečnění revoluce“* (Bastl a kol., 2011, s. 15)

Na území České republiky se podporovatelé Komunistické strany nacházejí například na území bývalých Sudet a v dalších periferních oblastech, které však nemusí vykazovat prvky zanedbanosti. Důležitým reprezentantem tohoto směru je Komunistická strana

Čech a Moravy (KSČM) a další přidružené organizace a instituce. Specifické postavení v současném komunismu zastává i nadále Komunistický svaz mládeže, dále Levicové kluby mládeže, Odborové hnutí Čech, Moravy a Slezska či Levicová inteligence (Bastl a kol., 2011, s. 31-32). Na přelomu tisíciletí usilovala KSČM o získání politického vlivu dogmatické komunistické hnutí Sjednocená fronta, jehož cílem mělo být například „zničení politické moci všech protinárodních a prohavlůvských sil, zničení celého aparátu soudobých vládnoucích sil, zrušení všech prozápadních a reakčních deklarací či vyvlastnění cizího kapitálu“ (Bastl a kol., 2011, s. 39).

Přílišná vazba na KSČM je vnímána jako jeden z prvků vnitrostátních bezpečnostních hrozeb. Jednotlivé komunistické skupiny jsou ochotny spolu navzájem ve většině případů spolupracovat, a jejich pojetí historie se ve většině případů zakládá na vyjádření podpory komunistickým vůdcům a silné kritiky prozápadních mezinárodních organizací. Například Levá perspektiva se označuje za radikálně levicovou antikapitalistickou organizaci, která je sice formálně neaktivní, avšak prostřednictvím webu si stále předává informace a výzvy ke společné propagaci marxistických postojů a názorů. Komunismus je propagován také prostřednictvím sociálních sítí a video kanálů. Velmi rozvolněný vztah s KSČM má pak například Komunistická strana Československa, Rudý prapor či Socialistická alternativa. Tato uskupení spíše KSČM kritizují za nedostatečné prosazování revolučních myšlenek a marxisticko-leninských názorů (Kolektiv autorů MV ČR, 2025).

Několik organizací spojených s KS lze označit za „orientované na vyhraněný patriotismus, a na střežení odkazu krajně levicové – komunisticky zaměřené – interpretace českých dějin. Zdůrazňují zejména myšlenku slovanské vzájemnosti a období komunismu ve východní Evropě chápou jako pozitivní éru soužití slovanských národů“ (Bastl a kol., 2011, s. 41). Záměrem těchto hnutí je především zabránit specifickým událostem, například umístění radarové základny v České republice či podpora aktivit v oblasti antifašismu a antirasismu.

3.2.2 Anarchismus

Dalším důležitým typem extremistického hnutí, jehož příznivci působí na území České republiky, je anarchismus. Samotný pojem odkazuje na absenci vlády, avšak svým obsahem reprezentuje tato ideologie poměrně heterogenní skupinu názorů a postojů. Mezi hlavní myšlenky odkazují na politické ideje akcentující osvobození individuality jedince, jehož podstata je primárně dobrá a rozumná, a proto nevyžaduje další vládu. Dle názoru anarchistů by společnost měla být spravována bez donucovací autority státu či jakékoliv jiné autority, neboť stát si nárokuje pravomoci využívané především ve svůj vlastní prospěch. Zastánci hnutí neuznávají ani volební postup a jeho výsledky, neboť volby jsou dle jejich názoru podvod a neumožňují dosažení reálné změny (Charvát, 2007, s. 107-109).

Na rozdíl od jiných uskupení a hnutí mají anarchisté poměrně jasnou představu o ideální podobě vlády. Vláda by měla sestávat z federace samosprávných obcí, jež by mezi sebou kooperovaly na základě volné dohody. Nejedná se tedy o státní ani o kapitalistické zřízení, a organizace společnosti by měla vycházet od samotných občanů. Členové různých anarchistických uskupení se naopak významně rozcházejí v názoru na ekonomické uspořádání společnosti, někteří usilují o společné vlastnictví, jiní o neomezený volný trh. Existují čtyři relativně nezávislé politické teorie, představující dva základní proudy anarchismu. Na jedné straně stojí anarchoindividualisté a na straně druhé anarchokolektivisté. Taktéž lze rozlišit mutualisty a syndykalisty (Charvát, 2007, s. 109-111).

Za představitele tohoto hnutí lze považovat především Antifašistická akce (AFA), k níž jsou přidruženy další autonomní lokální antifašistické skupiny působící v rámci širší kampaně Antifa. Tato skupina bývá někdy označována za teroristickou, neboť její aktivity vykazují znaky násilných činů, primárně však nemají tyto akce vést k okamžité revoluci. Též na území ČR působí Československá anarchistická federace (ČSAF), k níž je přidružen i Anarchistický černý kříž, což je organizace pomáhající stíhaným a vězněným aktivistům. Menším vlivem disponuje například Anarchokomunistická alternativa (AKA). Specifické genderové zaměření má Anarchofeministická skupina (ASF) a Černorůžový blok. Anarchistické ideje mají vliv na různé subkultury, například subkulturu provozující squatting, punkovou subkulturu a další. Jednotlivé skupiny se nacházejí v různých částech republiky, například Anarchistický kolektiv Moravský Krumlov či Chyba crew v Jihlavě. Část anarchistů je aktivně činných v digitálních

prostředí, kde vytváří různé propagační materiály či sdružuje aktivní příznivce prostřednictvím skupin na sociálních sítích. Některé činnosti anarchistů spočívají v aktivní podpoře společensky prospěšných aktivit, například aktivit spojených s hnutím Jídlo místo zbraní/Food not Bombs (FNB) a Svoboda místo strachu/Freedom not Fear (Mareš, 2014).

3.2.3 Neonacismus

Neonacismus představuje hnutí, které v osobách s hnutím nesympatizujících obvykle vyvolává silné negativní reakce. Skupiny proklamující svou příslušnost k neonacismu odkazují k idejím historického německého nacionálního socialismu z první poloviny 20. století a na hnutí a režimy, které byly na těchto idejích postaveny. Mezi uvedené ideje se řadí především antiliberalismus, antidemokratismus, antikomunismus, princip vůdcovství, nacionalismus, rasismus a antisemitismus. Současná podoba neonacismu bývá zaměňována za neofašismus, který se však od neonacismu odlišuje především svou konzervativní ideologií a důraz na propagaci silného státu založeného na národnostní homogenitě. Neonacismus klade důraz na zachování nadřazené rasy, která je považována za důležitější nežli příslušnost k určitému národu. Za společnou hodnotu lze považovat autoritářskou formu vlády, které se chopí homogenní entita. Příslušníci neonacismu se sami nazývají národními socialisty a mohou se sdružovat do různých organizačních forem, jejichž společným záměrem je aktivně oponovat stávajícím demokratickým režimům. Řada neonacistů se rovněž vnímá jako součást transnacionálního neonacistického hnutí, tedy jako součást mnohem většího a komplexnějšího celku, než jakým je hnutí na národní úrovni (Bastl a kol., 2011, s. 139-140).

Na území České republiky je neonacismus pojímán jako součást krajně pravicového a zejména politického spektra, vedle něhož se vymezuje také český integrální nacionalismus, vymezující se proti snaze o historický pangermánský odkaz, zdůrazňovaný neonacisty. Vedle neonacistů též působí roztříštěné skupiny neofašistů, kteří v českém prostředí akcentují tradice druhé republiky a prvotní měsíce protektorátu Čechy a Morava, zejména léta 1939–1940). Určitá část neonacistů v Česku usiluje o obnovení loajality vůči proněmecké linii historické kolaborace a podporuje budování české státnosti v intencích Německé říše. Tito neonacisté dlouhodobě podporují

odstoupení Sudet či alespoň větší míru odškodnění odsunutých sudetských Němců (Mareš, Vejvodová, 2011, s. 77-78).

V rámci neonacistických hnutí je možné vymezit různé směry. Tradicionalistický neonacismus je ideově výrazně podobný historickému nacismu. Moderní „white power“ neonacismus je zaměřen na prosazování panárijských koncepcí rovnoprávných národů v rámci „bílé civilizace“. „Primitivní“ neonacismus je charakteristický přejímáním nacistické symboliky a vulgárního rasismu bez hlubšího ideového odůvodnění (Mareš, Vejvodová, 2011, s. 77-78). Právě míra samostatnosti českého národa v rámci germánského státu představuje důležitý rozdíl mezi jednotlivými hnutími.

3.2.4 Nacionalismus

Jak již bylo uvedeno, nacionalismus zdůrazňuje existenci různých národů, charakteristických jazykem, kulturou i územím, přičemž jednotlivé národy by se neměl mísit či překrývat. Nacionalismus klade důraz na národnostní aspekty českého státu, například na svatováclavskou tradici, navazující na autoritativní projevy nacionalismu v první a v druhé československé republice, a bývá spojováno s legionářskou antikomunistickou tradicí. Mezi další propagované národnostní prvky lze zahrnout katolickou protireformační tradici, zavrhuující výsledky II. vatikánského koncilu, či návaznost na kališnictví, ideově navazující na odkaz husitského hnutí. Část nacionalistů zdůrazňuje prvky pohanských hnutí, přičemž specificky se navazuje na keltskou, germánskou a zejména slovanskou kulturu. Taktéž mezi nacionalisty převládá akcentace důležitých osobností národa, například Jana Palacha, Jana Amose Komenského či Aloise Rašína. Samotné ideje nacionalismus nemusí být extremistické, část propagovaných idejí však může být snadno zneužitelná zejména v politice (Bastl a kol., 2011, s. 199-200).

Právě v politice se nacionalistické tendence projevují nejsilněji. Svým prosazováním národního státu, důrazu na národní identitu, patriotismus či etnickou příslušnost nezřídka přispívají k názorovému rozdělení společnosti, zejména v oblasti přístupu k Sudetské otázce a sudetským Němcům, k soužití s romskými obyvateli a k problematice imigrace obecně. Politické strany, vykazující příklon k nacionálním idejím, odmítají spolupráci na migrační politice Evropské unie, více či méně zřetelně

akcentují negativní dopady soužití s romskou menšinou v českém státě, a zdůrazňují potřebu vymezit potřeby českého státu nad zájmy jiných národnostních skupin žijících na území České republiky. Krajně pravicové politické strany v Česku pak striktně odmítají pokračující účast České republiky v mezinárodních organizacích, zejména v Evropské unii či v NATO (Mesežnikov, Kocúr, 2015, s. 87-88). Právě důraz na národnostní cítění, které podporovalo mnoho velkých osobností z historie, vzbuzuje u části voličské populace zájem a pozornost.

4. Příčiny extremismu

Příklon k extremismu může mít mnoho příčin. V následující kapitole je pozornost zaměřena na vymezení příčin ovlivňujících postoj a chování jednotlivce, dále vliv skupiny na chování jednotlivce a jeho zájem o extremistické názory a postoje, a taktéž vlivy působící na úrovni společnosti.

4.1 Příčiny na úrovni jednotlivce

Jednotlivé osoby mohou inklinovat k extremistickým názorům a postojům na základě individuálně sociálně-psychologických faktorů. Každý jedinec disponuje individuální citlivostí na závažné emoce, spojené s odcizením a vyloučením, ponížením, frustrací či prožitkem závažné nespravedlnosti. Individuální odlišnosti také determinují jedince k různému způsobu interpretace určitých situací a k přijetí konspiračních narativů, k odlišné schopnosti kontrolovat své impulsy a pohnutky vycházející z vlastní zranitelnosti, či k různému přístupu péče o vlastní duševní zdraví. Za příčinu podněcující extremistické smýšlení a jednání mohou být považovány různé typy traumat, majících původ například v nevhodném či přímo škodlivém rodinném zázemí, v prožitku šikany či zneužívání, nebo v jiných komplexních problémech souvisejících s duševním zdravím. Bezmoc a úzkost pramenící z traumatu může být utlumena prostřednictvím extremistických narativů prostřednictvím připisování většího významu zážitkům spojeným s extremistickými aktivitami. Extremismus může být pojímán jako forma pomsty či odvety za prožité utrpení. Při spojení prožitého traumatu a možností radikalizace spojí, extremistické projevují způsob, jakým jedinec trauma (traumata)

vyjadřuje, a proto léčbou traumatu může radikalizace ustoupit (Ranstorp, Meines, 2024, s. 4-5).

Radikalizace, jak upozorňuje Vegrichtová (2019, s. 167-169) je výrazně umocněna situací v různých evropských státech, na kterou jedinci zejména z minoritních skupin reagují. Zásadním prvkem bývá systém kulturních hodnot, který může být více či méně v souladu s hodnotami jedince. Větší část evropských států podporuje multikulturní přístup, tolerující i takové hodnoty, které jsou v kontrastu s hodnotami majoritní společnosti. Pokud je některá z hodnot či způsobů chování, například ve vztahu k ženám, většinovou společností odmítnuta, může u jedince dojít k potřebě radikálnějšího vymezení vůči většinové společnosti. Zároveň však může dojít i k radikalizaci jedinců z většinové společnosti, zejména pokud stát uplatňuje laxní přístup k zásadnímu porušování práv či zájmů majoritní společnosti ze strany migrantů. Z výzkumných šetření vyplývá, že mezi migranty jsou na území cizího státu rekrutovány do teroristických či extremistických skupin pouze jednotky osob. Častěji dochází k radikalizaci členů majoritní společnosti vůči migrantům.

Také sociální faktory mohou výrazně přispět k extremistickým projevům. Mezi tyto faktory se řadí především prožitek sociálního vyloučení, marginalizace a diskriminace omezené možnosti vzdělání nebo zaměstnání, zkušenost vysídlení z domovské oblasti, absenci budoucí perspektivy, nedůvěru v „establishment“ či neschopnost prožít sociální soudržnost a sebevyloučení. Pokud jedinec není ve společnosti akceptován, není schopen dosáhnout odpovídající úspěšnosti a budovat si osobní zázemí. Sociální faktory interagují s individuálními zkušenostmi, společenskou dynamikou a skupinovými vlivy a podporují proces radikalizace. Přispívajícím faktorem může být například pocit, že důvodem nepřijetí do společnosti je odlišný původ daného jedince, případně se jedná o přetrvávající napětí v komunitě, v níž jedinec pobývá (Ranstorp, Meines, 2024, s. 4-5).

Agresivní či extremistické projevy také mohou zastávat pozici náhradního uspokojení a určité formy seberealizace, která byla jedinci v rámci majoritní společnosti upřena. Extremistická skupina může frustrovanému jedinci nabízet potřebné emoční uspokojení, pocit akcepce či uznání. Ztotožnění se s ideály a myšlenkami extremistického hnutí též jedinci dodává pocit moci či prestiže, zejména jedná-li se o skupinu s určitým společenským přesahem. Účast na skupinových aktivitách může jedince udávat smysl jeho života a plnit jeho další emoční potřeby (Veghrichtová, 2023, s. 53-54).

V některých případech se nemusí jednat o fyzické projevy extremistických názorů a radikalizace. Část extremistických skupin se profiluje zejména na internetu, kde získává finanční či slovní podporu mnoha tisíců členů. Internetová radikalizace však zároveň zvyšuje riziko seberadikalizace a násilných projevů, které by v rámci fyzického působení ve skupině mohly být utlumeny.

4.2 Příčiny na úrovni skupiny

Vliv skupiny na smýšlení a jednání každého jedince je poměrně silný. Především se jedná o vliv skupiny, v níž jedinec vyrůstal, a o typ ideologie, náboženství či hodnoty, které ho formovaly. Někteří jedinci již od útlého věku získávají povědomí o apokalyptických proroctvích, extremistických výkladech náboženských textů či v rodině předávaných zkušenostech útlaku a ohrožení. V širší komunitě, do níž rodina spadá, se mohou odrážet obavy o budoucnost komunity. Součástí skupiny může být víry v postupné nahrazování bílé rasy nebílymi přistěhovalci v důsledku masové migrace, demografických posunů a klesající porodnosti v bílých komunitách. Další rozšířenou představou, vedoucí k extremismu, je zdůraznění společenského selhání či nedostatku romantického úspěchu u některých mužů, což je kladeno za vinu ženám a širším společenským strukturám. Existuje také hluboký skepticismus nebo naprosté odmítání vládní autority, oficiálních institucí a establishmentu obecně, což rezonuje s určitými skupinami. Tyto teorie jsou často rozšířena v prostředích, kde je nabízen prostor dezinformacím a není podporováno kritické myšlení (Ranstorp, Meines, 2024, s. 5-6).

Rodina či jiná skupina, která má vliv na formování jedince, může při výchově prohloubit prožitek odcizení a nedostatku sounáležitosti a vést k obavám o vlastní identitu a osobní budoucnost. Kulturní otázky a identitní politika jako takové podporují soudržnost v rámci skupiny a postoj založený na vymezení rozdílů mezi vlastní skupinou a těmi ostatními, zatímco zneužívají křivdy a nejistotu identity u marginalizovaných mladých lidí. Vědomí odlišného původu a obavy z postojů většinové společnosti vůči imigrantům a migraci může u mladých osob způsobit nejistotu v oblasti vlastní identity a odcizení nejen vůči majoritní společnosti, ale i vůči vlastním rodičům. Tohoto prožitku využívají různé extremistické skupiny, které nabízejí řešení jejich nepříjemné životní situace. Uvedený způsob přesvědčování může mladé muže a ženy, kteří se cítí marginalizovaní na základě regionu, ze kterého pocházejí, učinit

otevřenějšími pravicovým extremistickým narativům vůči migrantům, kteří od vlády dostávají práci, domy a dávky bez vlastního přičinění, případně také určitým antiinstitucionálním extremistickým narativům (Ranstorp, Meines, 2024, s. 5-6),

Primárním důvodem pro účast na skupinových extremistických aktivitách však bývá prožitek příslušnosti ke skupině, kterou si jedinci zvolí sami. Skupinová identita potvrzuje určitou důležitost i specifickou identitu, kterou si jedinec neumí budovat jiným způsobem. Zároveň také „*redukuje některé složky individuality: mění jeho uvažování, citové prožívání apod. Ve skupině jedinec získává pocit větší moci a není nucen k individuální odpovědnosti. Skupina chrání jednotlivce jeho anonymizací. Člověk zde sice ztrácí svou jedinečnost, ale získává volnost pro jednání, které by pro něj bylo za jiných okolností nepřijatelné*“ (Veghrichtová, 2023, s. 52). Příslušnost ke skupině do jisté míry zbavuje jedince jeho individuální zodpovědnosti, a poskytuje mu prostor dokázat svou hodnotu prostřednictvím extremistických aktivit.

Příslušnost ke skupině může být podpořena i utlumena prostřednictvím internetových aktivit. Radikální aktivisté se nacházejí mezi influencery a různými dalšími tvůrci internetového obsahu, a prostřednictvím svých sdílených videí směřují rekruty k násilnému extremismu prostřednictvím přesvědčování, tlaku a manipulace. Cílené šíření dezinformací prostřednictvím online diskusních platform taktéž představuje úspěšnou metodu ovlivňování a manipulace s lidmi. Webové stránky, herní platformy a kanály sociálních médií představují doposud málo střežený prostor pro identifikaci potenciálních rekrutů mezi těmi, kteří zveřejňují nebo projevují podporu propagandě (Ranstorp, Meines, 2024, s. 5-6).

Součástí skupinové dynamiky je charismatické vedení, již existující přátelské a příbuzenské vazby, propracované procesy socializace nových členů, skupinové myšlení, izolace od názorů většinové společnosti, polarizující chování a protikulturní prvky. Tvorba identity založené na silném poutu a vnímané existenční hrozbě ze strany vnějšího nepřítele může dokonce vést k násilí. Existují různé cesty k extremismu, ovlivněné individuálními osobnostními charakteristikami a dynamikou sociální interakce. Například jedinci, kteří jsou akčně orientovaní nebo hledají dobrodružství, mohou být k extremistickým aktivitám přitahováni kvůli vzrušení nebo výzvě. Ti, kteří jsou ideologicky motivováni, mohou být motivováni hluboce zakořeněnými přesvědčeními. Lidé hledající kontakty, kteří touží po sociálních vazbách, mohou být

ovlivnění vztahy se stávajícími členy, zatímco jiní mohou do extremistických skupin vstoupit prostřednictvím rodinných vazeb, pokud se již jiní rodinní členové do takových aktivit zapojují (Ranstorp, Meines, 2024, s. 5-6)

4.3 Příčiny na úrovni společnosti

Z hlediska společenské podpory extremistických aktivit je důležité uvést zejména (geo)politické mobilizační faktory, za které je možné považovat pandemii Covid-19, migraci, změnu klimatu či válečné konflikty. Zejména extremismus spojený s islámskou ideologií tvoří součást extremistických postojů protesty proti západní zahraniční politice a vojenských intervencích. Zákaz muslimského závoje, podpora Izraele po útocích ze 7. října 2023 a nezakázání pálení Koránu patří mezi několik sporných otázek používaných jako indikátory vnímaného konfliktu mezi Západem a muslimskými komunitami. Tyto činy podporují pocit odcizení a nespravedlnosti, který je dále umocňován nenávisť vůči muslimům, xenofobií a diskriminací (Ranstorp, Meines, 2024, s. 6-7).

Také v České republice je patrný vliv celospolečenských problémů na projevy extremistických skupin, které mají tendenci zdůrazňovat či dokonce prohloubit zásadní spory mezi různými sociálními skupinami. Důvodem jejich pokračování je neefektivita přijatých opatření ze strany majoritní společnosti a snaha o přílišné prosazení zájmu jednotlivých občanských uskupení. Pokračující konflikty poskytují prostor různým radikálním skupinám nabízejícím vlastní řešení konfliktů prostřednictvím různých forem extremistických činností či radikálních zásahů. Jejich vliv může vzrůst zejména v důsledku neúspěchu jiných forem řešení anebo po (subjektivně) racionálním zvážení vlastních možností, kterými jedinci disponují, a zpravidla domnělé neexistenci jiných řešení (Mareš, 2005, s. 46-47).

K příčinám extremistických řešení společenských konfliktů se řadí také polarizace společnosti a dynamika společenské identity. Stále častěji je poskytován prostor pro extrémní výroky v politice, akceptují se pouliční protesty a online debaty s vyhocenými až extremistickými názory, což dále přispívá k hyperpolarizaci. Tato polarizace není jen produktem různých názorů nebo ideologií, stále více je hluboce zakořeněna v identitách jednotlivých občanů. Silná dynamika identity hraje roli ve všech extremistických skupinách a její vymezení pomáhá odhalit způsob, jakým se jednotlivci ztotožňují se

skupinovými narativy, které mohou ovlivnit jejich rozhodnutí podniknout násilné činy. Klanové struktury mohou také přispívat k radikalizaci, zejména v regionech, kde jsou klanové identity hlavními organizačními principy v sociálním a politickém životě (Ranstorp, Meines, 2024, s. 6-7).

„Odborníci se shodují, že příčiny extremismu mohou vyplývat z přílivu migrantů, kteří mají zájem se zde usadit. Bohužel jsou mnozí z nich vzhledem ke své složité situaci klienty sociální práce, a tedy patří k sociálně znevýhodněným skupinám, na které pohlíží většinová společnost s určitým despektem. Dále mohou vyplývat i z přetrvávajícího vlivu určité mravního marasmu z období totalitního systému, který přispíval k určité devalvaci mravních norem jedince a společnosti a přirozeně se zabydlel v prostředí škol a vzdělávání. Další příčinou je inklinace společnosti ke konzumnímu způsobu života a ke konformitě představované touhou mít se dobře než se angažovat ve prospěch ideálů a pozitivních společenských změn. Mezi další příčiny patří tlak globalizované společnosti na úspěšnost jedince, zejména v oblasti postavení a financí, což vede k tomu, že početná skupina dospělých tráví většinu času v práci a nemá prostor (a posléze ani kompetence) pro výchovu dětí, kterou mnohdy suplují média, zejména počítačové hry a další činnosti spojené s tímto fenoménem“ (Gulová, 2011, s. 20).

5. Vnímání extremismu společností

5.1 Názory veřejnosti na extremismus

Názory, postoje i míra porozumění extremismu a jeho důsledkům ze strany veřejnosti závisí z velké části na způsobu prezentace této problematiky médii a mírou osobní zkušenosti s touto problematikou. V průběhu času se proměňuje také vnímání významu a obsahu pojmu extremismus, zejména jeho nejdůležitějších aspektů. V roce 2011 vnímala česká veřejnost jako čtyři hlavní hrozby hromadné střety mezi extremisty navzájem, případně s policií či s názorovými odpůrci, v rámci různých forem pochodů a demonstrací, národnostní a rasové konflikty vedoucí k ohrožení života, zdraví nebo majetku, zvyšující se kriminalitu občanů cizí národnosti či sportovní a divácké násilí. O šest let později, v roce 2017, již byly za primární hrozby označeny mírně odlišné

události, zejména zneužívání veřejných zakázek a rozpočtů, nadměrná a neusměrněná migrace, legalizace výnosů z trestné činnosti a kyberterorismus. Důraz na hrozbu extremistických činů je posunut na úroveň migrace či útoků ve virtuálním prostředí, což vyžaduje odlišný přístup k prevenci a k ochraně (Jakubcová, 2017, s. 66-67). Zároveň ustupuje do pozadí hrozba střetu mezi menšinami českého původu a vyvstává hrozba v podobě střetu českých versus cizích obyvatel.

Vztah české veřejnosti ke specifickým extremistickým skupinám není vždy jednotný. Ve vztahu ke komunismu se veřejnost zajímá především o vztahy specifických osob k jejich komunistické minulosti. Členové politické strany, hlásící se k pokračování komunistického odkazu, nebyli schopni se zcela oprostít od negativních prvků minulosti a stát se standardní levicovou stranou (Bastl a kol., 2011, s. 70-71). Silně negativní postoj pak větší část veřejnosti zastává vůči neonacismu a jeho požadavkům a cílům. Svůj odpor zdůrazňují členové různých politických stran, neziskové organizace, aktivisté či jednotlivci, zejména ve vztahu ke specifickým historickým událostem. Hrozba vzestupu neonacistických uskupení je zdůrazňována prostřednictvím různých typů osvětových akcí či vzdělávacích seminářů, jejichž organizátoři se snaží propagovat demokratické hodnoty a připomínat události, které vedly k potlačení těchto hodnot a k utrpení. Součástí osvětových aktivit je též kampaň za boj proti extremismu. Taktéž církevní představitelé podporují protineonacistické tendence (Bastl a kol., 2011, s. 180-181).

Nacionalistické tendence se projevují především na úrovni politických stran, které se ostře vymezují vůči nadměrné imigraci či usilují o zdůraznění českých hodnot či českého národa. Veřejnost si je vědoma roztržičnosti těchto stran, jejichž jednota se projevuje zejména před volbami, přičemž následně se opět projevují jejich rozdílné tendence. Pohled veřejnosti je ovlivněn vlastním názorem na českou minulost, přičemž nacionalistické výklady minulosti mohou mít vliv například na vnímání historických událostí či významných osobností. Zároveň ovlivňuje postoje veřejnosti vůči jednotlivým národnostním menšinám, žijícím v České republice (Bastl a kol., 2011, s. 258-260).

Vliv nacionalismu se projevuje také v postoji české veřejnosti vůči nadnárodním institucím, například Evropské unii. Na základě výzkumného šetření z roku 2019 bylo zjištěno, že stejné procento respondentů je přesvědčeno o přínosech členství v EU i o

negativních dopadech, zejména z hlediska potlačení zájmu Česka, snížení bezpečnosti obyvatel či snížení možností pracovního uplatnění (Kasáková a kol., 2019, s. 14-15). Vliv nacionalistických tendencí se projevuje prostřednictvím zejména digitálních médií, jejichž prostřednictvím se šíří různé druhy nezděděných zavádějících informací.

Vnímání bezpečnosti je ovlivněno také vnímáním státních institucí a dalších organizací, které existují za účelem ochrany demokratických principů společnosti i obrany práv a bezpečnosti jednotlivců. Zákonné normy umožňují postihovat osoby a skupiny, které se dopouštějí podpory a propagace „*hnutí směřujícího k potlačení práv a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, projevů sympatií k těmto hnutím, popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidy, hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny, či podněcování k nenávisti vůči specifické skupině obyvatel*“ (Gřivna a kol., s. 421-422). Vymezení hranice mezi extremistickými projevy a uplatněním práva na svobodu projevu může být velmi obtížné, přičemž stejné projevy a jednání mohou být různými členy společnosti rozuměny odlišným způsobem. Obtížné rozhodování se vztahuje především ke vztahu veřejnosti k anarchistickým skupinám. Jejich členové mohou být některými médii popisováni jako extremisté, kteří se v průběhu prosazování vlastních zájmů dopouštějí násilných projevů chování, zatímco jiná média popisují stejné projevy u stejných osob popisovat jako snahu o nápravu křivd či žádoucí změnu. „*Častým obrazem v médiích je prezentace anarchistů jako alternativní mládeže či případných aktérů pouličních střetů s oponenty z řad krajní pravice. Na základě výzkum z roku 2009 však pouze 2% respondentů považují anarchisty za extremisty*“ (Bastl a kol., 2011, s. 127).

5.2 Situace v České republice dle bezpečnostní zprávy

V této kapitole jsou zahrnuty informace obsažené ve Zprávě o extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2017 a 2024. V roce 2017 byla zaznamenána změna v zaměření extremistických uskupení dříve tradičního pravicového směru. Na jejich místo nastoupila populistická protiimigrační a protimuslimská uskupení, jejichž členové usilují o vytvoření atmosféry obav, nenávistných názorů a předsudků prostřednictvím rétoriky využívající extremistické postoje. Nárůst projevů nenávisti v této oblasti byl pozorován především na internetu, a to i mezi osobami, které nejsou považovány za příznivce extremistických hnutí. Extremistická činnost, kvalifikovaná jako trestný čin, byla identifikována v 153 případech, přičemž 102 z nich bylo objasněno. Stíháno bylo 132 osob, které se dopustili činů s extremistickým

podtextem. V roce 2017 bylo zaznamenáno 334 akcí, které bylo možno spojovat s extremismem, přičemž 99 lze přisoudit subjektům náležejícím k extrémní pravici, zatímco 235 akcí je spojeno se subjekty či osobami z řad extrémní levice (Kolektiv autorů Ministerstva vnitra, 2018, s. 6-7).

V roce 2024 Policie České republiky zjistila 159 trestných činů, u nichž bylo možno určit nenávistný podtext, a evidováno bylo 119 osob, stíhaných za skutky s nenávistným podtextem. Dostatek důkazů pro trestní stíhání za trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek byl zajištěn pro 114 osob, z nichž 63 bylo ve stejném roce odsouzeno. Z hlediska zaměření jednotlivých extremistických skupin bylo možné i v roce 2024 vymezit skupiny s pravicově extremistickým zaměřením, které však nepředstavovaly přímé ohrožení pro státní zřízení. Činnost členů těchto uskupení se přesouvá do virtuálního prostoru, přičemž největší hrozbou zůstávají osoby nespádající do žádného z organizovaných uskupení. Zájmy tradičních skupin s pravicovým zaměřením zahrnují spíše činnosti lokálního významu, kdy se členové snaží změnit či poukázat na konkrétní problémy, aniž by tím ohrozili samotný základ demokratických principů státu (Kolektiv autorů Ministerstva vnitra, 2024, s. 8-9).

Nacionalistické extremistické skupiny se v rámci České republiky v roce 2024 projevovaly zejména v podobě domobranecké scény, sestávající z různých volně provázaných uskupení. Její členové usilují o zvýšení schopnosti obrany státu například formou pořádání střeleckých výcviků, vzdělávacích kurzů zdravotní péče, ochrany před nebezpečnými chemickými látkami apod. Počet členů těchto skupin je poměrně nízký. Jejich nebezpečnost spočívá především v možnosti výroby nelegálních palných zbraní či výbušných zařízení, které jsou určeny pro ochrany vlastních zájmů v případě zhroucení státních institucí a jejich schopnosti zajistit mír a bezpečí svých občanů. Také anarchisté nezískali v roce 2024 mnoho nových přívrženců. Jejich činnost byla zaměřena na reflexi situace na Blízkém východě, zejména izraelsko-palestinského konfliktu či situace v Sýrii. Část anarchistů vyjadřuje svou podporu Kurdům obývajícím region Rojava, případně se vymezuje vůči ekologickým tématům. Naprostá většina členů anarchistických hnutí se však v roce 2024 neúčastnila žádných násilných fyzických projevů. Za rizikovější jsou opět zejména jednotlivci, zastávající militantní postoje vůči většinové společnosti a usilující o radikální řešení stávajících problémů. Dle vyjádření bezpečnostních sborů však levicovní extremisté nepředstavují pro českou společnost významnější hrozbu (Kolektiv autorů Ministerstva vnitra, 2024, s. 9-10)

V České republice se i v roce 2024 vyskytovali ortodoxní komunisté, jejichž činnost je zaměřena na účelovou prezentaci historických událostí, sloužící k podpoře jejich dogmatického pohledu na vývoj českého státu. Svou činností více či méně podporují činnost ruských bezpečnostních služeb, které na území českého státu šíří různé dezinformace. Za potenciálně či reálně nebezpečný typ jednání je označeno především využívání symbolů spojených s komunismem, opomíjení či popírání zločinů komunismu či snižování důležitosti rehabilitačním řízením spjatým s oběťmi komunismu či trestním řízením vedeným proti zástupcům tehdejšího bezpečnostního aparátu. Šíření dezinformací bylo v roce 2024 spojováno také s činností kvazi-mediální scény, jejíž členové nesplňují základní novinářské normy a nemohou tak být považováni za nezávislé novináře usilující o podání objektivních informací. Podstatou dezinformací se staly reálné či smyšlené incidenty, jejichž výklad byl zaměřen na podporu předsudků vůči konkrétním etnickým, národnostním, náboženským skupinám či sexuálním menšinám. Cílem šíření dezinformací má být zdůraznění (nezřídka domnělého a nepodloženého) nebezpečí, které je s existencí těchto skupin na území České republiky spojené, a výzva k ukončení nesmiřitelného a dlouhodobého střetu kulturních či civilizačních entit prostřednictvím jejich obrazné eliminace (Kolektiv autorů Ministerstva vnitra, 2024, s. 10-11).

Náboženský terorismus se v České republice vyskytuje velmi málo. Určité riziko představují obyvatelé pocházející z konfliktních oblastí Blízkého východu, jejichž blízcí jsou těmito konflikty zasaženi. Někteří z těchto obyvatel vykazují tendence ke snaze přesvědčit jiné občany k poskytování finanční podpory teroristickým organizacím například prostřednictvím kryptoměn. Taktéž byl zaznamenán větší počet organizací, zaměřujících se na radikalizaci osob ve věku od 13 do 17 let. Předsudečná činnost nedoznala v roce 2024 větších změn, avšak zvýšená ostraha je nyní zaměřena na židovskou komunitu, zejména v důsledku činů odehrávajících se v zahraničí. Větší část nenávistných projevů se odehrává ve virtuálním prostředí, případně formou nenávistných verbálních projevů vůči specifickým členům minorit. Sami členové minoritních skupin nejsou pachateli násilných extremistických činů (Kolektiv autorů Ministerstva vnitra, 2024, s. 11-14).

I nadále se však v Česku projevuje nebezpečí z hlediska využívání nacistických či komunistických symbolů při různých kulturních či sportovních akcích. Členové extremistických skupin pomocí symbolů vyjadřují své sympatie vůči „nacistickým či

neonacistickým hnutím ve smyslu § 404 trestního zákoníku, a to zejména v podobě hajlování za současných verbálních prohlášení „Sieg hail“, jakož i případy veřejného prezentování další související symboliky (hákový kříž, symbolika SS)“ (Kolektiv autorů Ministerstva vnitra, 2024, s. 16). Komunisté využívali symboly rudé hvězdy a jiných zejména k popírání hrůz, odehrávajících se v průběhu války na Ukrajině, a zpochybňování Ruska jakožto iniciátora konfliktu. Členové extremistických skupin se dopouštějí „*trestného činu spočívajícího ve schvalování zločinu proti míru či válečných trestných činů páchaných na území Ukrajiny*“ (Kolektiv autorů Ministerstva vnitra, 2024, s. 16).

6. Formulace a metody výzkumu

Následující výzkumné šetření je realizováno prostřednictvím polouzavřeného dotazníkového šetření, realizovaného mezi členy vybraných facebookových skupin, mezi zaměstnanci veřejných institucí (knihovny a nemocnice) a mezi zaměstnanci dvou soukromých společností zabývajících se výrobou automobilových součástek. Výběr respondentů byl uskutečněn se záměrem zahrnout respondenty z různých sociálních skupin, což umožní získat informace podávající objektivnější pohled na dané téma. Výzkum byl realizován výhradně elektronicky, přičemž zástupci vybraných institucí byli kontaktováni emailovou formou. Důležitou součástí výběru respondentů bylo dosažení přibližné shody počtu mužů a žen, přičemž získané informace jsou analyzovány na základě proměnné věku. Metoda dotazníkového šetření je zvolena s ohledem na možnost získání většího počtu respondentů za relativně krátké časové období a též z důvodu snadné zpracovatelnosti získaných dat.

Výzkumné šetření bylo rozděleno do pěti fází. V první fázi byl vytvořen dotazník. Druhá fáze zahrnovala oslovení vybraných institucí či facebookových skupin, v nichž se sdružují členové zaměřeni na chovatelství či zahradničení, a tudíž nemající přímý vztah k problematice extremismu. V průběhu třetí fáze byl zástupcům institucí či do facebookových skupin zaslán odkaz na online dotazník, určený k vyplnění. Respondenti

získali jeden měsíc na jeho vyplnění. Ve čtvrté fázi byla data zpracována a roztríděna. Pátá fáze spočívala ve vytvoření excelových grafů a deskripci zjištěných dat.

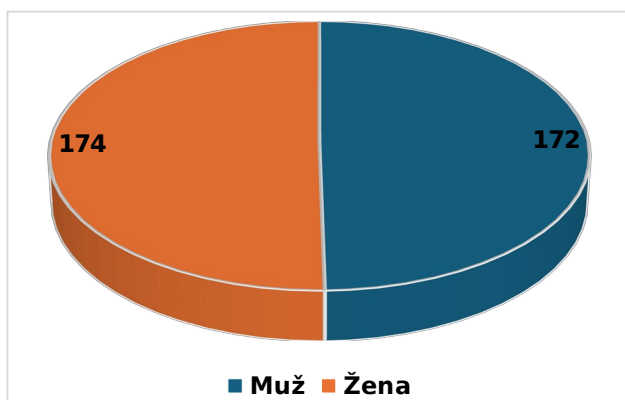
Informace, získané prostřednictvím tohoto výzkumného šetření, slouží k porovnání s informacemi získanými analýzy odborných zdrojů představených v teoretické části práce.

7. Kvantitativní výzkum

7.1 Charakteristika respondentů

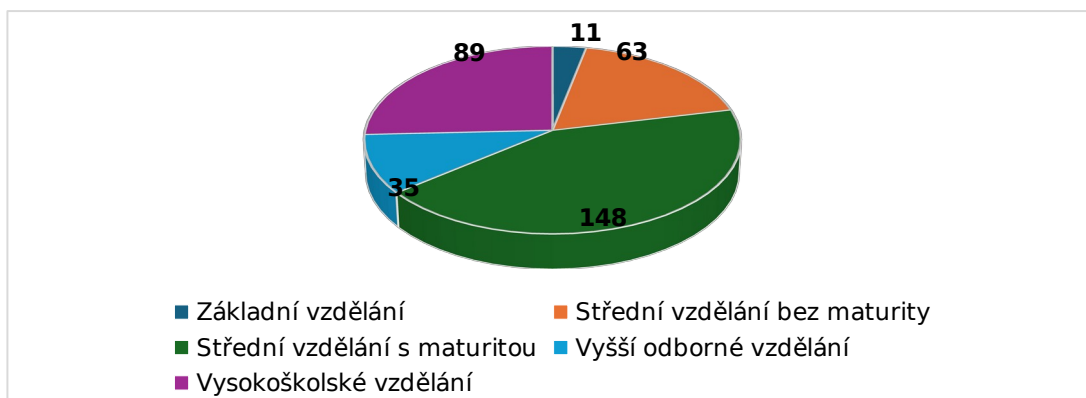
Výzkumného šetření se zúčastnilo 346 respondentů. Každý z respondentů byl před začátkem výzkumného šetření seznámen s cíli a záměrem výzkumu, přičemž vyplněním dotazníku zároveň vyjádřil svůj informovaný souhlas s účastí ve výzkumném šetření.

Graf 2: Pohlaví respondentů

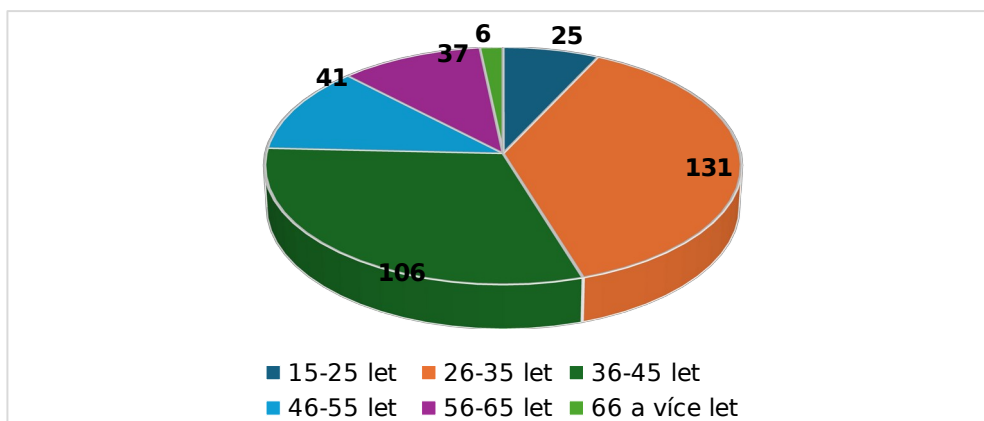
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 3: Nejvyšší dosažení vzdělání respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 4: Věk respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování

7.2 Interpretace dat z dotazníkového šetření

Následující kapitola obsahuje výsledky dotazníkového šetření mezi respondenty, interpretované prostřednictvím grafických znázornění.

7.3

1. Jak byste vlastními slovy definoval/a pojem extremismus?

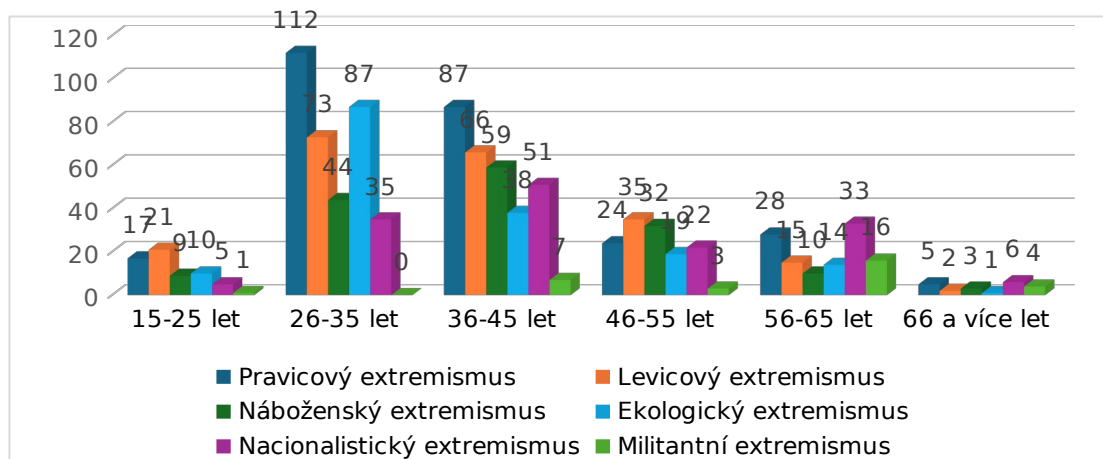
Většina respondentů v odpovědích na tuto otázku uvedla, že za extremismus je možné považovat také jednání, které vybočuje z obecně platných norem či zvyklostí. Část z nich dodává, že extremismus lze spojovat s násilnými činy, neboť jejich aktéři se snaží

vyprovokovat veřejnost k reakci. Třetina respondentů si pojem extremismus spojuje s ideologiemi, které se nacházejí v opozici vůči demokratickému zřízení, a pětina respondentů pojem extremismus vnímá v kontextu politického dění ve společnosti.

2. O jakých formách extremismu máte určité znalosti?

Tato otázka je zaměřena na zjištění, o jakých formách extremismu mají respondenti povědomí. Respondenti mohli zvolit více vhodných odpovědí.

Graf 5: Míra povědomí o vybraných formách terorismu

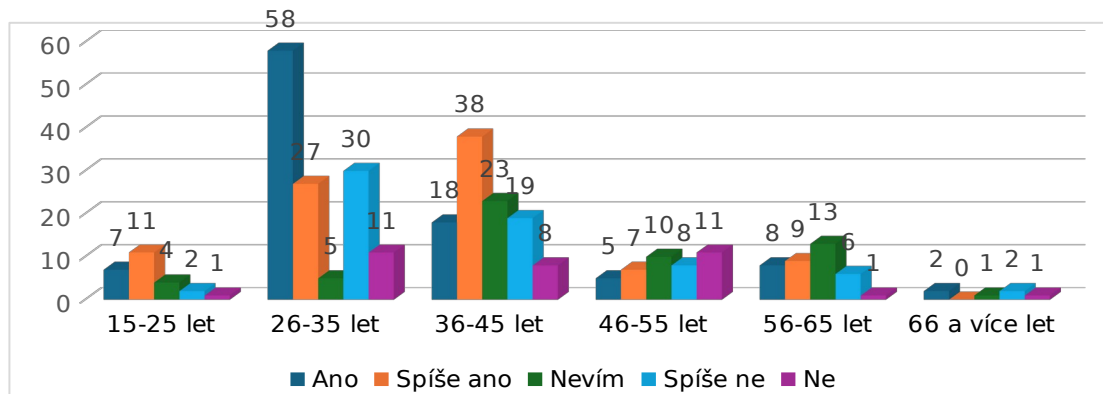
Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedený graf dokládá, že nejvíce respondentů má povědomí o pravicovém extremismu. Nadpoloviční většina respondentů ve věku 26-35 let má též povědomí o ekologickém extremismu a nadpoloviční většina respondentů starších 36 let má též povědomí o nacionalistickém extremismu. O náboženském extremismu mají větší znalosti zejména respondenti ve věku 36 až 55 let. Nejméně respondentů přiznalo povědomí o militantním extremismu.

3. Myslíte si, že extremismus v České republice představuje závažný problém?

V této otázce respondenti uváděli svůj názor na míru závažnosti, kterou tématu extremismu přiřkládají.

Graf 6: Míra závažnosti extremismu dle respondentů

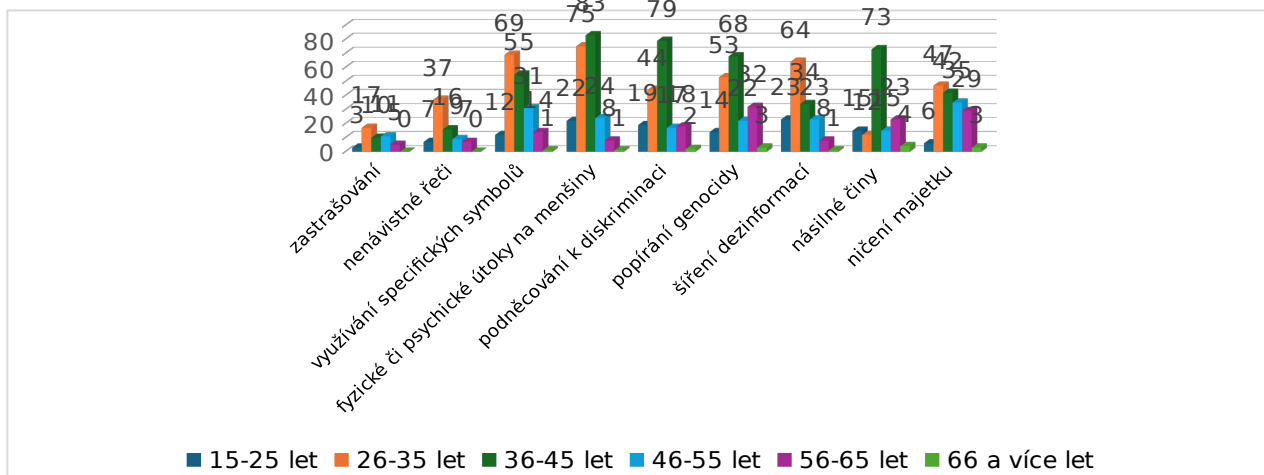
Zdroj: Vlastní zpracování

Odpovědi na tuto otázku ukazují, že zejména respondenti ve věku 26-35 let považují míru závažnosti extremismu za vysokou, zatímco respondenti ve věku 15-25 a 36-45 let přiřkládají tomuto tématu mírnou závažnost. Respondenti mezi 46-55 lety jsou k míře závažnosti tohoto tématu skeptičtější, téměř polovina respondentů se domnívá, že toto téma má nízkou míru závažnosti. Největší počet respondentů mezi 56-65 lety se nedokáže v této oblasti rozhodnout, a respondenti z nejstarší věkové skupiny uvedli pozitivní i negativní odpovědi.

4. Jaké projevy extremismu jste v ČR zaznamenali?

Odpovědi na tuto otázku odhalily, jaké projevy extremismu se respondenti na území České republiky zaznamenali, například prostřednictvím sdělovacích prostředků či vyprávění známých.

Graf 7: Míra povědomí o jednotlivých projevech terorismu

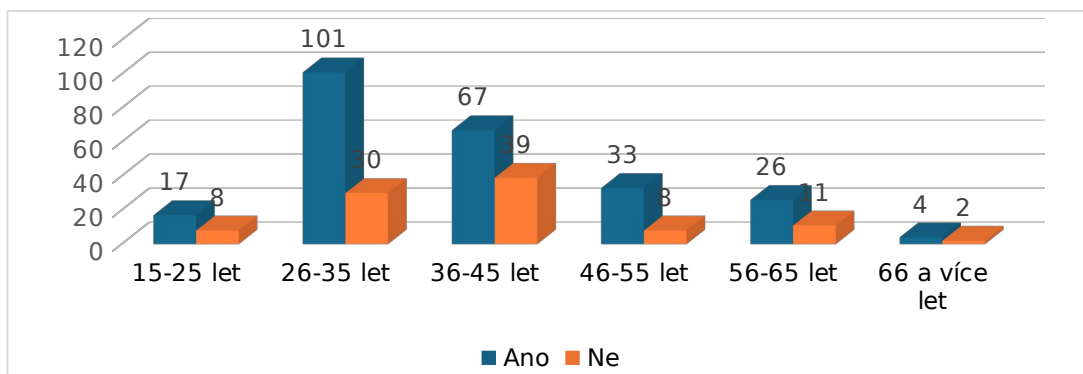
Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedený graf dokládá, že respondenti se již setkali zejména s využíváním specifických symbolů, fyzickými či psychickými útoky na národnostní menšiny či s popíráním genocidy. Výrazně méně respondentů uvedlo, že mají nějaký typ povědomí o zastrašování. Nízký počet odpovědí však může znamenat také skutečnost, že většina respondentů nepovažuje zastrašování za projev extremismu. Nenávistné řeči považuje za projev extremismu čtvrtina respondentů ve věku 26-35 a pětina respondentů ve věku 46-65 let. Zejména starší generace nad 46 let také za projev extremismu projevuje ničení majetku, nadpoloviční většina respondentů ve věku 36-45 let pak za projev terorismu považuje násilné činy a podněcování k diskriminaci. Respondenti mladší 45 let pak ve větší míře považují za extremismus záměrné šíření dezinformací.

5. Setkal/a jste se osobně s extremistickými projevy nebo skupinami?

V této otázce respondenti uvádějí, zdali se osobně setkali s extremistickými projevy. Za osobní setkání je považováno také působení ve virtuálním prostoru.

Graf 8: Osobní setkání s extremistickými projevy nebo skupinami

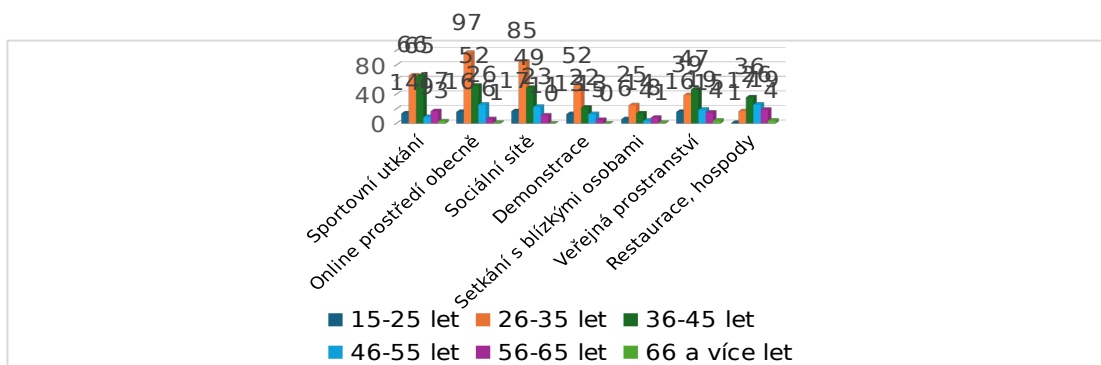
Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu lze zjistit, že naprostá většina respondentů již získala osobní zkušenost s extremistickými projevy. Ve věkových skupinách 15-25 let a 36-45 let získaly zkušenost s extremismem tři pětiny respondentů, respondenti ve věku 26-35 let a 46-55 let dokonce ve čtyřech pětinach případů. Zbývající respondenti mají osobní zkušenost ve dvou třetinách případů.

6. Pokud ano, v jaké situaci?

Touto otázkou je zkoumáno, v jakých situacích se respondenti s extremistickými projevy setkali. Respondenti mohli zvolit více správných odpovědí.

Graf 9: Okolností setkání se s extremismem

Zdroj: Vlastní zpracování

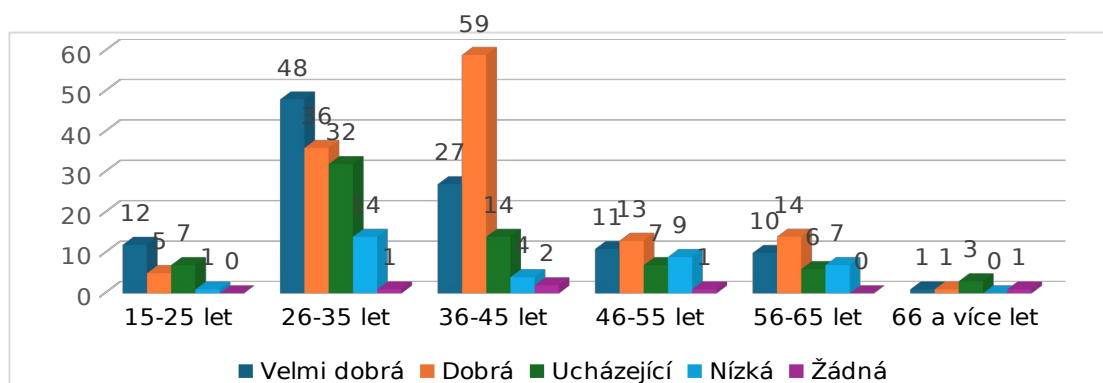
Výše uvedený graf ukazuje, že nejčastěji se respondenti setkávají s projevy extremismu v online prostředí. Respondenti ve věku 26-35 let pak též na demonstracích a venkovních veřejných prostranstvích, respondenti ve věku 36-45 let pak ve venkovních veřejných prostorách a v restauracích či hospodách. Hospody představují místo setkání

s extremistickými projevy také pro respondenty starší 55 let, zatímco respondenti mladší 45 let se s těmito projevy setkávají také na sportovních utkáních.

7. Jak hodnotíte úroveň svých znalostí o problematice extremismu?

Tato otázka je zaměřená na zjištění, jak sami respondenti hodnotí své znalosti o problematice extremismu. Jejich vnímání vlastních znalostí může výrazně ovlivnit jejich schopnost přistupovat k tomuto tématu kriticky.

Graf 10: Míra znalostí o problematice extremismu

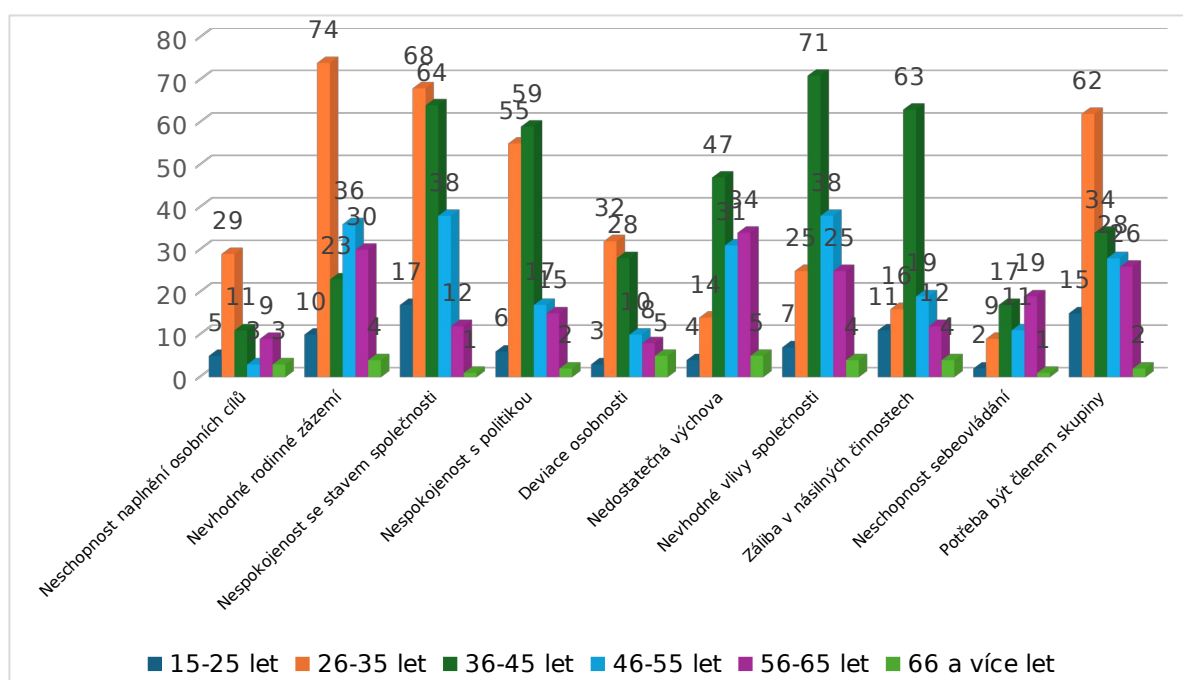
Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu lze zjistit, že respondenti v mladších věkových skupinách považují míru svých znalostí za lepší nežli respondenti staršího věku. Velmi dobrou znalost této problematiky potvrdila polovina respondentů mezi 15-25 lety a dvě pětiny respondentů mezi 26-35 lety. Za dobrou hodnotí svou znalosti především respondenti ve věkové kategorii 36-45 let, kdy tuto možnost zvolila nadpoloviční většina respondentů. Čtvrtina respondentů ve věku 46-55 let a pětina respondentů ve věku 56-65 let se domnívá, že jejich znalosti o této problematice jsou nízké. Polovina respondentů starších 66 let považuje svou znalost problematiky extremismu za ucházející.

8. Jaké jsou dle vás hlavní příčiny extremistického jednání?

V této otázce se pozornost zaměřuje na zjištění, jaké jsou dle respondentů hlavní příčiny extremistického jednání. Respondentům byly nabídnuty odpovědi, přičemž mohli doplnit také některé vlastní názory. Následující graf obsahuje všechny odpovědi, které respondenti zvolili či dopsali.

Graf 11: Hlavní příčiny extremistického jednání

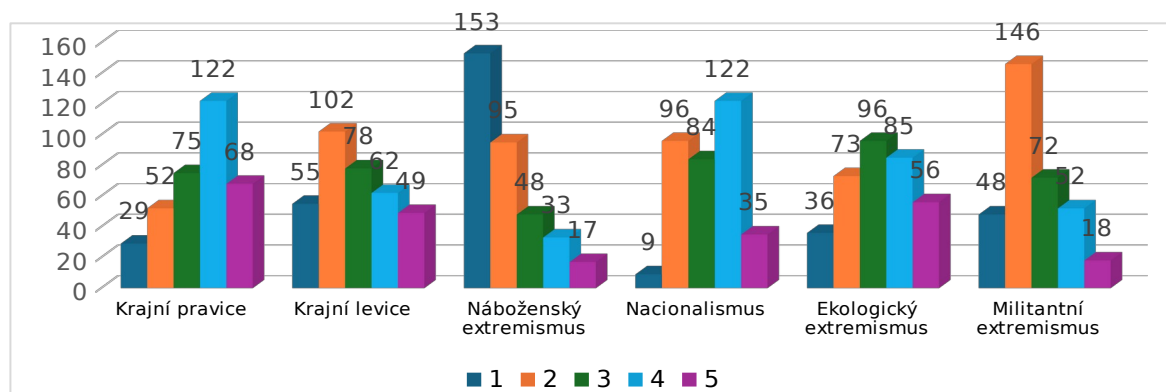
Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedený graf ukazuje, že za nejdůležitější příčinu extrémního chování považují respondenti nevhodné rodinné zázemí, nevhodné vlivy společnosti či zálibu v násilných činnostech. Za zdroj frustrace, vedoucí k extremistickému chování, také respondenti považují nespokojenost se stavem společnosti. Respondenti ve věku 26 až 65 let také vnímají potřebu být členem skupiny, což může zejména u mladých lidí působit jako důležitý motivátor. Výrazně nižší počet respondentů se domnívá, že příčinou extremistického chování je neschopnost naplnění osobních cílů či deviace osobnosti.

9. Které z níže uvedených forem extremismu považujete za největší hrozbu pro společnost? (Označte prosím každou formu na škále 1–5, kde 1 = žádná hrozba, 5 = velmi vysoká hrozba)

Touto otázkou je zkoumáno, jaké formy extremismu pokládají respondenti za největší hrozbu. Respondenti mohli zvolit více správných odpovědí.

Graf 12: Míra ohrožení jednotlivými formami extremismu

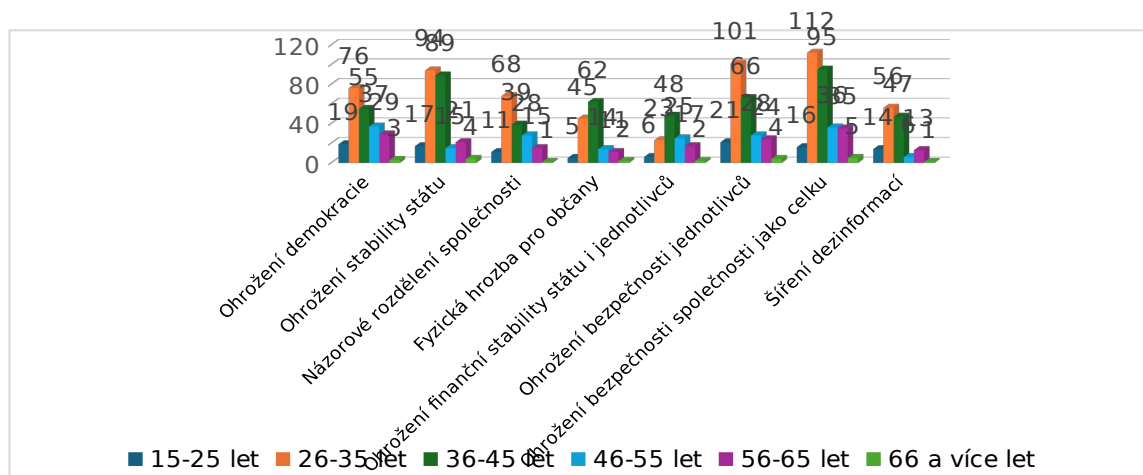
Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu lze zjistit, že krajní pravici považuje třetina respondentů za větší hrozbu a pětina respondentů za vysokou hrozbu, přičemž podobné výsledky získaly také extremistické projevy spojené s nacionalismem. Naopak hrozbu náboženského extremismu považují respondenti za téměř nulovou, a taktéž militantnímu extremismu byla dána velmi nízká míra hrozby. Vědomí nízké hrozby může být spojováno s vnímáním Čechů jako ateistického národa, který nemá důvod být v konfliktu s různými náboženstvími, či s nízkou mírou osobní zkušenosti s militantním extremismem. Ekologický extremismus získal širokou škálu hodnocení, přičemž mírně nadpoloviční většina považuje tento typ extremismu za větší hrozbu. Naopak téměř polovina respondentů nepovažuje krajní levice za významnější hrozbu.

10. Jaké dopady extremismu považujete za největší hrozbu?

V odpovědích na tuto otázku respondenti uvádějí, jaké z možných dopadů extremistických projevů považují za největší hrozbu. Respondenti mohli zvolit více správných odpovědí.

Graf 13: Hodnocení dopadů extremismu

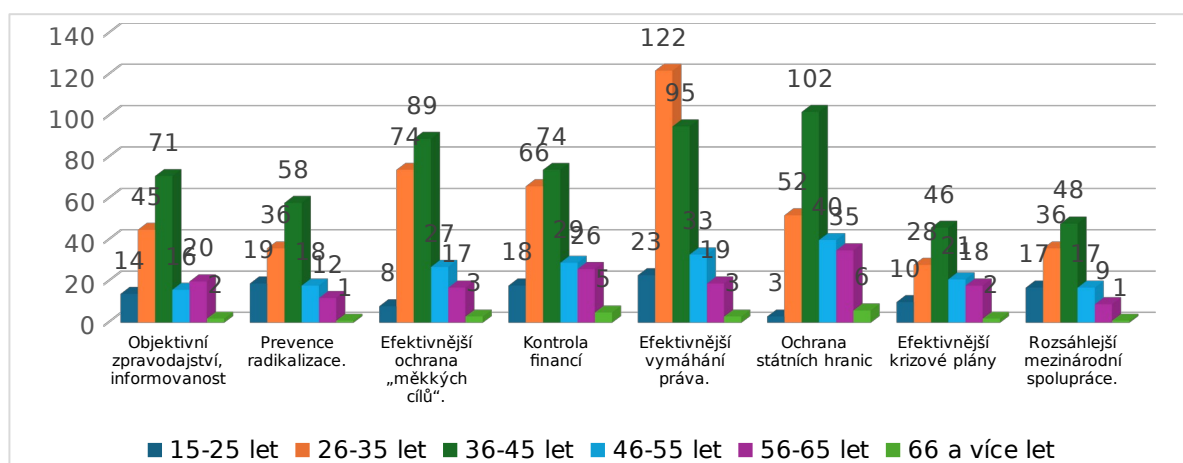
Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedený graf ukazuje, že za největší hrozbu negativních dopadů extremismu považují respondenti mezi 26-45 lety ohrožení stability státu či ohrožení bezpečnosti společnosti jako celku, s čímž souhlasí také respondenti nad 46 let. Třetina z celkového počtu respondentů se obává nadměrného šíření dezinformací či ohrožení finanční stability společnosti. Respondenti mezi 26-35 lety se ve zvýšené míře obávají, že extremismus způsobí názorové rozdělení společnosti, ohrozí bezpečnost jednotlivých občanů či ohrozí demokracii. Naposledy uvedený dopad vnímá jako hrozbu také nadpoloviční většina respondentů mezi 46-65 lety. Zvýšenou míru ohrožení bezpečnosti jednotlivců nebo společnosti v důsledku extremismu vnímá také nadpoloviční většina dotázaných starších 66 let.

11. Jaká opatření by podle Vás měla společnost přijmout v boji proti extremismu?

Tato otázka je zaměřena na zjištění názoru respondentů v oblasti opatření, která by měla společnost přijmout pro eliminaci nežádoucích dopadů extremistického jednání. Respondenti mohli zvolit více správných odpovědí.

Graf 14: Míra důležitosti jednotlivých opatření v boji proti extremismu

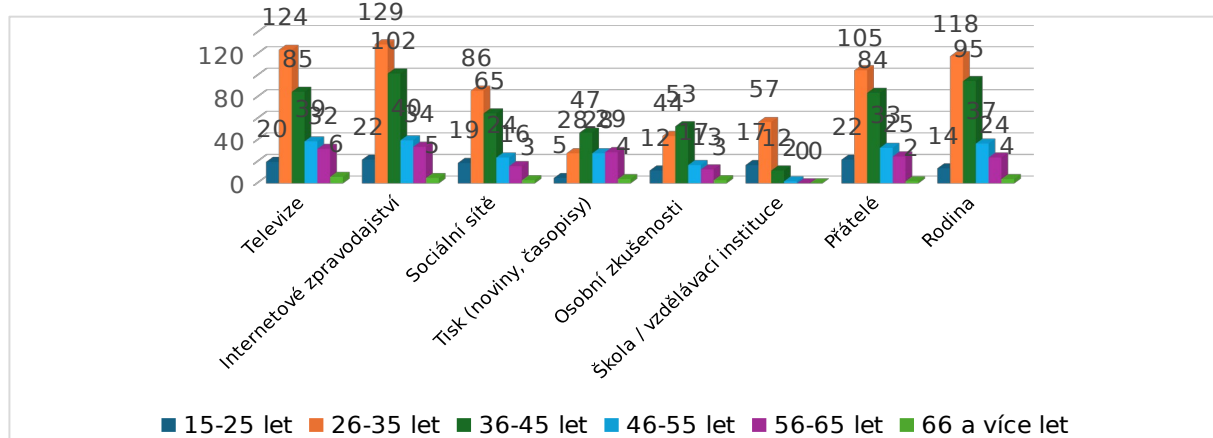
Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedený graf ukazuje, že za nejdůležitější opatření v boji proti negativním dopadům terorismu považují respondenti efektivnější vymáhání práva ve smyslu právní ochrany občanů před dopady extremistického jednání a násilných činů. Zejména respondenti nad 36 let by uvítali rozsáhlejší ochranu státních hranic například prostřednictvím trvalých hraničních kontrol. Respondenti ve věku 15-25 let by rádi zlepšili objektivitu dostupného zpravodajství i objem přístupných informací a též by podpořili rozsáhlejší mezinárodní spolupráci. Pro tyto respondenty je též důležité zajistit lepší kontrolu finančních toků, což potvrdila nadpoloviční většina respondentů nad 36 let. Prevence radikalizace a uplatnění efektivnějších krizových plánů jsou důležité především pro respondenty ve věku 36-55 let

12. Z jakých zdrojů získáváte informace o extremismu?

Touto otázkou je zjišťováno, jaké zdroje respondenti využívají pro získání informací o extremismu. Respondenti mohli zvolit více správných odpovědí.

Graf 15: Zdroje získávání informací o extremismu

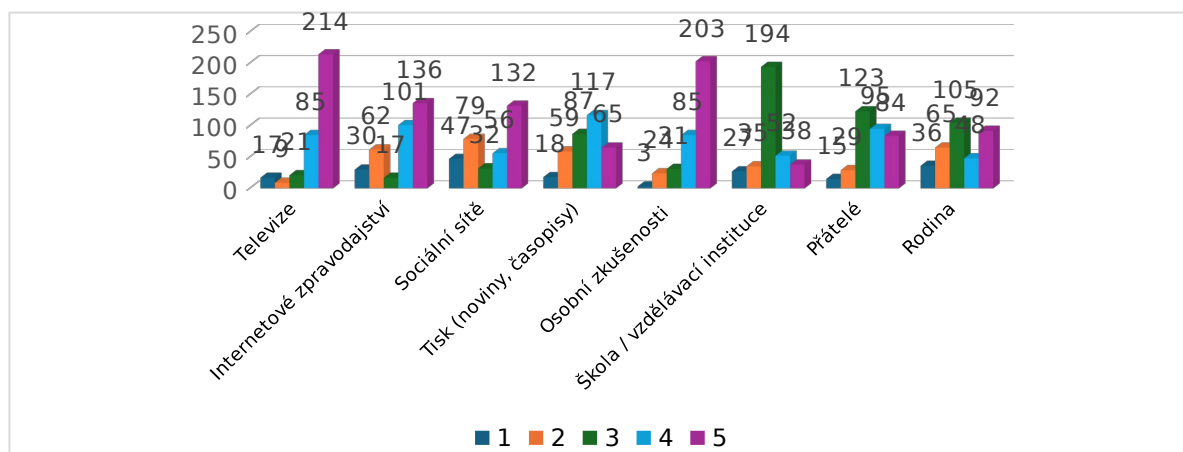

Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedený graf dokládá, že nejdůležitějším zdrojem informací (nejen) o extremismu považují respondenti televizi. Také internetové zpravodajství představuje pro většinu respondentů zdroj informací. Zejména mladí lidé pak čerpají informace ze sociálních sítí, respondenti nad 46 let pak častěji využívají zprávy o extremismu publikované v tištěných médiích. Ze vzdělávacích institucí čerpají informace zejména respondenti mezi 26-35 lety. Nadpoloviční většina z celkového počtu respondentů se informuje o extremismu mezi svými přáteli či členy rodiny.

Následující graf ukazuje, jaké zdroje informace považují respondenti z hlediska získání objektivních informací o extremismu za nejdůvěryhodnější.

Graf 16: Hodnocení důvěryhodnosti jednotlivých informačních zdrojů

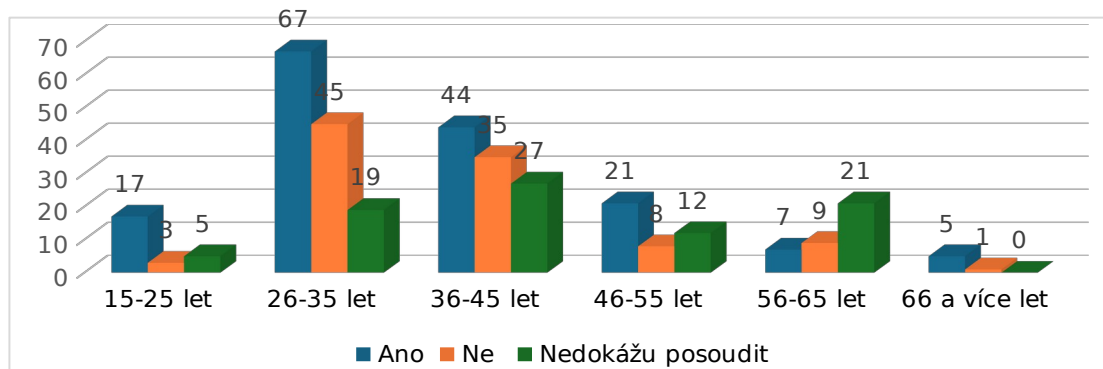
Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedený graf ukazuje, že za nejdůvěryhodnější zdroj informace považují respondenti především televizi a osobní zkušenost. Výrazně méně je za důvěryhodný zdroj považován internet či přímo sociální sítě. Za překvapivé lze považovat zjištění, že za poměrně málo důvěryhodný zdroj informací jsou považováni přátelé a členové rodiny. Respondenti projeví průměrnou důvěru také ke vzdělávacím institucím jakožto zdrojům informací o extremismu. Mírně více pak respondenti důvěřují zprávám o extremismu publikovaným v tisku.

13. Považujete informace, které získáváte o extremismu, za dostatečné a objektivní?

V odpovědích na tuto otázku respondenti uváděli, zdali považují informace, kterou jsou jim o problematice extremismu dostupné, za dostatečné (z hlediska obsahu a objemu informací) a za důvěryhodné.

Graf 17: Míra dostatečnosti a objektivity získaných informací o extremismu

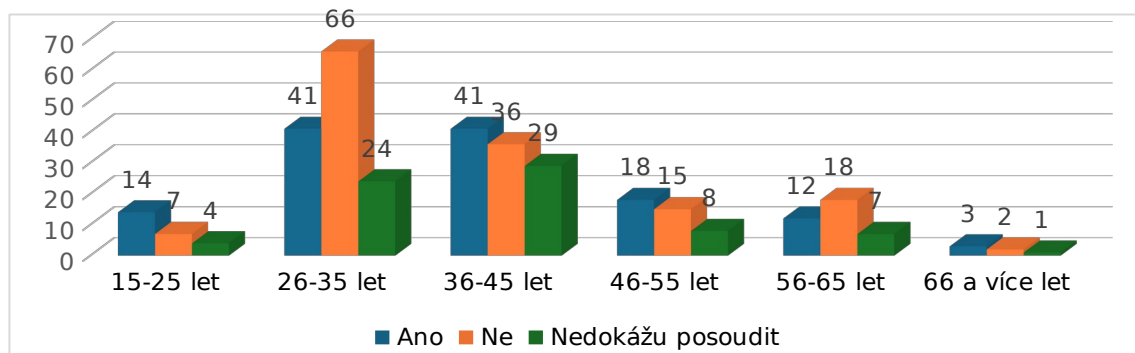
Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedený graf dokládá, že zejména mladí lidé pod 35 let se domnívají, že jim přístupné informace o extremismu jsou dostatečné a důvěryhodné. Respondenti ve středním věku sdílejí podobný názor, avšak větší část z nich přiznala, že nedokážou zcela posoudit důvěryhodnost a úplnost těchto informací. Tento názor sdílí dvě třetiny respondentů ve věku 56.65 let. Naopak respondenti starší 66 let se v naprosté většině domnívají, že jim dostupné informace jsou pro ně dostatečné a důvěryhodné.

14. Máte pocit, že je extremismus v České republice na vzestupu?

Touto otázkou je zkoumáno, zdali se respondenti domnívají, že extremistické projevy mají v České republice vzestupnou tendenci.

Graf 18: Hodnocení vzestupných tendencí extremismu v České republice

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu lze zjistit, že různé věkové skupiny respondentů mají na toto téma odlišný názor. Nadpoloviční většina dotázaných ve věku 15-25 let a téměř polovina respondentů mezi 46-55 lety se domnívá, že extremismus je v České republice na vzestupu. Vzestupnou tendenci potvrdily také dvě pětiny respondentů ve věku 36-45 let, zatímco jedna třetina respondentů v této věkové skupině má opačný názor. Zápornou odpověď zvolily téměř dvě třetiny respondentů mezi 26-35 lety a polovina respondentů ve věkové skupině 56-65 let. Polovina respondentů nad 66 let se taktéž domnívá, že extremismus má stoupavou tendenci. Pětina z celkového počtu respondentů nedokáže posoudit míru vzestupu extremismu.

8. Vyhodnocení a porovnání výsledků

Dle výroční zprávy, publikované Ministerstvem vnitra ČR, není evidována zvýšená míra extremismu oproti roku 2023. Krajní pravice ani krajní levice nepředstavují zásadní problém pro stát ani pro jednotlivce, přičemž zejména krajní pravice je spojena s politickým děním v ČR. Výzkumné šetření prokázalo, že respondenti mají o pravicovém i levicovém extremismu poměrně dobré znalosti. Dle bezpečnostní zprávy nebyly v ČR registrovány činy spojené s náboženskými či ekologickými extremisty, což může vysvětlovat příčinu nižšího povědomí respondentů o této problematice.

Výroční zpráva také uvádí, že v současné době není riziko extremismu vysoké, avšak výrazný nárůst činnosti spojené s extremismem je možné pozorovat ve virtuálním prostředí, kde členové jednotlivých skupin vyzývají k podpoře a k zaslání finančních darů. Není proto překvapující, že vyšší míru hrozeb spojených s extremismem si uvědomují respondenti mladšího věku, kteří se na internetu pohybují častěji a déle. Mladší lidé považují častěji za projevy extremismu slovní vyjádření, například zastrašování, nenávistné řeči či šíření dezinformací, zatímco starší osoby s extremismem spojují spíše fyzické útoky na majetek či na jiné osoby, případně jiní typy násilných činů. Závažným projevem extremismu, který se v české společnosti objevuje, je popírání genocidy, což potvrzují výsledky výzkumného šetření i závěry výroční zprávy.

V závěrech výroční zprávy je též uvedeno, že určitou hrozbu mohou představovat ortodoxní komunisté, zejména z důvodu manipulace s historickými fakty a potlačení vnímání hrůz páchaných v období komunismu. Taktéž využívání nacistických či komunistických symbolů v ČR i nadále pokračuje. Využívání specifických symbolů nacismu či komunismu jsou si vědomi také respondenti, kteří tyto projevy spojují s extremistickým chováním. Většina respondentů se také setkala s určitými projevy extremismu, ať ji zprostředkovaně nebo přímo osobně. Mladší generace se s projevy setkává více v online prostředí, starší generace pak častěji ve venkovních veřejných prostorech či v hospodách. Taktéž demonstrace představují důležitý prostor, v němž lze extremistické projevy pozorovat.

Z odborné literatury vyplývá, že za největší hrozbu jsou většinou veřejností považovány neřízená migrace, legalizace výnosů z trestné činnosti a kyberterorismus. Naopak se snížila obava z národnostních a rasových konfliktů. Do určité míry tyto obavy potvrzují také výsledky výzkumného šetření, neboť respondenti se obávají

především ohrožení bezpečnosti jednotlivců i společnosti jako celku, ohrožení demokracie či ohrožení stability státu. Zároveň se domnívají, že by mělo dojít k efektivnějšímu vymáhání práva, větší kontrole finančních toků a k rozsáhlejší ochraně státních hranic a „měkkých cílů“. Neschopnost zajistit ochranu vlastním obyvatelům či únik financí, zneužitý pro financování extremistických organizací, představuje zdroj obav i potenciální hrozbu pro většinu respondentů a též pro veřejnost. Nízká obava z rasových či náboženských konfliktů může být způsobena vnímání jiných, silnějších ohrožení.

Důležitou součástí prevence negativních dopadů extremistického chování jsou vzdělávací a osvětové akce. Tento typ prevence však není zahrnut do výzkumného šetření, a sami respondenti uvádějí, že informacím získaným ze vzdělávacích institucí spíše nevěří. Za spíše méně pozitivní lze považovat skutečnost, že mezi spolehlivé zdroje informací je řazena televize či internet, zatímco rodině a přátelům důvěřuje v oblasti informovanosti o extremismu výrazně méně respondentů. Prezentace faktů osobní formou tak může být ve výsledku méně účinná nežli šíření více či méně ověřených informací po internetu. Prevenci extremismu prostřednictvím prezentace objektivních informací je obtížné zajistit také z důvodu existence tendenčních kvazi-médií, které zdůrazňováním protievropských názorů podporují Ruskou federaci a zkreslují pohled na mezinárodní konflikty. Nezřídka se působení těchto kvazi-médií spojuje s nacionalistickými tendencemi.

V neposlední řadě je též důležité uvést příčiny, které mohou stát u zrodu potřeby projevit extremistické názory či chování. V teoretické části práce byly příčiny vymezeny z hlediska jednotlivce, skupiny a společnosti. Respondenti potvrdili, že příčiny na úrovni skupiny jim připadají nejdůležitější. Zejména je důležitý vliv rodinného uskupení, tedy nevhodná výchova a nevhodné rodinné zázemí. Dále k extremistickým projevům přispívá také stav společnosti, který může jednotlivce motivovat k extremistickým akcím. V neposlední řadě mají zejména mladí lidé potřebu stát se členem skupiny, přičemž, pokud nemají jinou možnost, mohou se stát členy extremistických skupin, ačkoliv s obsahem jejich činnosti nemusí vždy souhlasit. Příčiny na úrovni jednotlivce, tedy například deviace osobnosti, nejsou dle respondentů v motivaci k extremistickým projevům příliš důležité.

Závěr

Extremismus a násilné činy nepředstavují pro Českou republiku, dle vyjádření bezpečnostních složek, v posledních letech akutní hrozbu z hlediska narušení základů demokratického zřízení. Aktivita extremistických skupin se částečně přesouvá do virtuálního prostoru, což komplikuje jejich monitoring a potírání, a zároveň zvyšuje riziko šíření dezinformací a předsudků. Přestože je počet členů těchto uskupení nízký a většina incidentů má lokální charakter, nelze podceňovat potenciální nebezpečí spojené s jednotlivci či malými skupinami, které mohou mít radikální cíle.

Výsledky výzkumného šetření ukazují, že vnímání extremismu v České republice je značně rozrůzněné napříč věkovými skupinami. Respondenti ve věku 15–25 let a osoby nad 66 let častěji vnímají extremismus jako vzrůstající problém, zatímco u věkové skupiny 26–35 let převažuje opačný názor. Tento rozpor pravděpodobně souvisí s rozdílnou zkušeností s informacemi, které jednotlivé generace přijímají, i s různorodými kanály, odkud informace čerpají. Mladší lidé jsou více vystaveni online prostoru, kde extremistické projevy nabývají na intenzitě, zatímco starší osoby častěji spojují extremismus s tradičními projevy násilí v reálném světě. U mladších osob se projevují sociální vlivy na úrovni skupiny, kdy tito jedinci potřebují prožít příslušnost k určité skupině či nalézt východisko z neutěšené rodinné situace.

Politické vlivy v oblasti extremismu se projevují především v rétorice vybraných politických uskupení, avšak dle respondentů či výročních zpráv nemají vliv na přímé akce extremistických hnutí. Extremisté se zaměřují především na lokální činnosti a na působení v online prostředí. Mladší osoby považují za projevy extremismu především slovní útoky, nenávistné projevy či šíření dezinformací, starší osoby spojují extremismus spíše s fyzickými útoky nebo ničením majetku. Společným jmenovatelem zůstává závažný fenomén popírání genocidy, který se v české společnosti vyskytuje a který potvrzují jak výsledky výzkumu, tak závěry státních institucí. Příčinou těchto typů extremismu může být důvěra v dezinformace, neznalost historie či osobní nepřátelství vůči určité skupině osob. Přímá konfrontace v podobě střetu členů různých minoritních skupin se tak přesouvá do virtuálního prostoru.

Závěrem lze konstatovat, že extremismus v české společnosti zůstává složitým a proměnlivým jevem, jehož projevy i vnímání se mění v čase i napříč generacemi. Prevence a účinný boj proti extremismu vyžadují nejen legislativní a kontrolní opatření,

ale především systematickou práci s informovaností a podporu kritického myšlení, která povede k omezení předsudků a snížení rizik extremistického chování. Nezbytné je rovněž posilování důvěryhodnosti zdrojů informací a vytváření prostoru pro otevřenou společenskou diskusi.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BASTL, M., MAREŠ, M. *Krajní pravice a krajní levice v ČR: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2011. 288 s. ISBN 978-80-247-3797-3.
2. BASTL, M. *Radikální levice v České republice: devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Masarykova univerzita, 2001. 116 s. ISBN 80-210-2722-3.
3. DANICS, Š. *Radikalizace - formy, modely a bezpečnostní aspekty*. Vydání: první. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022, s. 103. ISBN 978-80-7251-539-4.
4. GULOVÁ, L. *Sociální práce*. Praha: Grada, 2011. 208 s. ISBN 978-80-247-3379-1.
5. GŘIVNA, T. a kol. *Kriminologie*. 5.akt.vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 496 s. ISBN 978-80-7676-639-6.
6. CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. 184 s. ISBN 9788073670986.
7. JAKUBCOVÁ, L. Vnímání bezpečnostních hrozeb pro Českou republiku. In: JAKUBCOVÁ, L. a kol. *Vnímání relevance bezpečnostních hrozeb*. Bezpečnostní teorie a praxe. 2017, č. 4, s. 69-88. ISSN 1801-8211.
8. JANDOUREK, J. *Úvod do sociologie*. Praha: Portál, 2003. 232 s. ISBN 80-7178-749-3.
9. MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. 476 s. ISBN 80-903-3338-9.
10. MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003. 656 s. ISBN 80-865-9845-4.
11. MAREŠ, M., VEJVODOVÁ, P. *Transnacionální dimenze soudobého českého neonacismu*. Mezinárodní vztahy. Ročník 46, č. 1, 2011, s. 75-90. ISSN 2570-9429,
12. MESEŽNIKOV, G., KOCÚR, M. *Extremism vs. Democracy in Central Europe*. Bratislava: Institute for public affairs, 2015.

13. SMOLÍK, J., BASTL, M., MAREŠ, M. a VEJVODOVÁ, P. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Grada, 2011. s. 11. ISBN 978-80-247-7256-1.
14. VEGRICHTOVÁ, B. *Extremismus a společnost*. 3. akt.a doplň.vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2023. 338 s. ISBN 978-80-7380-918-8.
15. VEGRICHTOVÁ, B. *Hrozba radikalizace: Terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*. Praha: Grada, 2019. 198 s. ISBN 978-80-271-1068-1.

Elektronické zdroje

1. FRYŠTÁK, M. *Vybrané juristické, kriminologické a viktimologické aspekty extremismu*. [online] Socioekonomické a humanitní studie 1/2025, Vol.21. Dostupné z: <http://sehs.ambis.cz/index.php/sehs/article/view/84/82>
2. HERCEG, J. *Extremismus a hranice svobody projevu na internetu*. [online] Acta Universitatis Carolinae – Iuridica 4, 2008, s. 35-49. [cit. 20.12.2025] Dostupné z: https://karolinum.cz/data/clanek/13703/Iurid_54_4_0035.pdf
3. KASÁKOVÁ, Z. a kol. *Výzkum v oblasti vztahu obyvatel ČR k Evropské unii včetně jeho implikací pro komunikační strategie vlády ČR směrem k občanům ČR: Syntéza a doporučení*. [online] Institut pro evropskou politiku, 2019. [cit. 21.12.2025] Dostupné z: https://vlada.gov.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/Synteza_final.pdf
4. Kolektiv autorů. *Koncepce boje proti extremismu a předsudečné nenávisti na roky 2021-2026*. [online] Ministerstva vnitra ČR, 2021. [cit. 20.12.2025] Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/koncepce-boje-proti-projevum-extremismu-a-predsudecne-nenavisti-2021-2026?typ=detail>
5. Kolektiv autorů. *Audit národní bezpečnosti*. [online] Ministerstvo vnitra, 2016. [cit. 20.12.2025] Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>
6. Kolektiv autorů. *Aktuální podoba ortodoxně komunistického hnutí v ČR*. [online] Ministerstvo vnitra ČR, 2025. [cit. 22.12.2025] Dostupné z: <https://mv.gov.cz/chh/clanek/aktualni-podoba-ortodoxne-komunistickeho-hnuti-v-cr.aspx>

7. Kolektiv autorů. *Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2024*. [online] Ministerstvo vnitra, 2025. [cit. 20.12.2025]
Dostupné z: <https://mv.gov.cz>
8. Kolektiv autorů. *Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2017*. [online] Ministerstvo vnitra, 2018. [cit. 21.12.2025]
Dostupné z: <https://mv.gov.cz>
9. MAREŠ, M. *Extremismus v ČR: Anarchismus a autonomové*. [online] Národní pedagogický institut v ČR, 2014. [cit. 21.12.2025] Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/19115/EXTREMISMUS-V-CR-ANARCHISMUS-A-AUTONOMOVE.html>
10. VELJAN, N., HALILOVIĆ, M. *Exploring ethno-nationalist extremism in Bosnia and Herzegovina*. [online] Atlantic Initiative, 2021. [cit. 20.12.2025]
Dostupné z: <https://www.ceeol.com/search/viewpdf?id=1120625>
11. RANSTORP, M., MEINES, M. *The Root Causes of Violent Extremism*. [online] Radicalisation Awareness Network, European Union, 2024. [cit. 20.12.2025]
Dostupné z: https://home-affairs.ec.europa.eu/document/download/63770ad9-8c0b-44c4-a568-254bb22a8009_en?filename=ran_root_causes_of_violent_extremism_ranstorp_meines_july_2024.pdf

Seznam grafů

Graf 2: Pohlaví respondentů.....	34
Graf 3: Nejvyšší dosažení vzdělání respondentů.....	34
Graf 4: Věk respondentů.....	35
Graf 5: Míra povědomí o vybraných formách terorismu.....	36
Graf 6: Míra závažnosti extremismu dle respondentů.....	37
Graf 7: Míra povědomí o jednotlivých projevech terorismu.....	37
Graf 8: Osobní setkání s extremistickými projevy nebo skupinami.....	38
Graf 9: Okolností setkání se s extremismem.....	39
Graf 10: Míra znalostí o problematice extremismu.....	40
Graf 11: Hlavní příčiny extremistického jednání.....	41
Graf 12: Míra ohrožení jednotlivými formami extremismu.....	42
Graf 13: Hodnocení dopadů extremismu.....	43
Graf 14: Míra důležitosti jednotlivých opatření v boji proti extremismu.....	44
Graf 15: Zdroje získávání informací o extremismu.....	45
Graf 16: Hodnocení důvěryhodnosti jednotlivých informačních zdrojů.....	46
Graf 17: Míra dostatečnosti a objektivity získaných informací o extremismu.....	46
Graf 18: Hodnocení vzestupných tendencí extremismu v České republice.....	47

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník

1. Pohlaví
  - a) Muž
  - b) Žena
  - c) Nejvyšší dosažené vzdělání
  - d) Základní vzdělání
  - e) Střední vzdělání bez maturity
  - f) Střední vzdělání s maturitou
  - g) Vyšší odborné vzdělání
  - h) Vysokoškolské vzdělání
2. Věk
  - a) 15-25 let
  - b) 26-35 let
  - c) 36-45 let
  - d) 46-55 let
  - e) 56-65 let
  - f) 66 a více let
3. Jak byste vlastními slovy definoval/a pojem extremismus?
4. O jakých formách extremismu máte určité znalosti?
  - a) Pravicový extremismus
  - b) Levicový extremismus
  - c) Náboženský extremismus
  - d) Ekologický extremismus
  - e) Nacionalistický extremismus
  - f) Militantní extremismus
5. Myslíte si, že extremismus v České republice představuje závažný problém?
  - a) Ano
  - b) Spíše ano

- c) Nevím
- d) Spíše ne
- e) Ne

6. Jaké projevy extremismu jste v ČR zaznamenali?

- a) Zastrahování
- b) Nenávistné řeči
- c) Využívání specifických symbolů
- d) Fyzické či psychické útoky na menšiny
- e) Podněcování k diskriminaci
- f) Popírání genocidy
- g) Šíření dezinformací
- h) Násilné činy
- ch) Ničení majetku

7. Setkal/a jste se osobně s extremistickými projevy nebo skupinami?

- a) Ano
- b) Ne

8. Pokud ano, v jaké situaci?

- a) Sportovní utkání
- b) Online prostředí obecně
- c) Sociální sítě
- d) Demontrace
- e) Setkání s blízkými osobami
- f) Veřejná prostranství
- g) Restaurace, hospody

9. Jak hodnotíte úroveň svých znalostí o problematice extremismu?

- a) Velmi dobrá
- b) Dobrá
- c) Ucházející
- d) Nízká
- e) Žádná

10. Jaké jsou dle vás hlavní příčiny extremistického jednání?

- a) Neschopnost naplnění osobních cílů

- b) Nevhodné rodinné zázemí
- c) Nespokojenost se stavem společnosti
- d) Nespokojenost s politikou
- e) Deviace osobnosti
- f) Nedostatečná výchova
- g) Nevhodné vlivy společnosti
- h) Záliba v násilných činnostech
- ch) Neschopnost sebeovládání
- i) Potřeba být členem skupiny